

Товариство з обмеженою відповідальністю

Україна, 61033 м. Харків, вул. Тахіатаська, 3

тел. (067) 881-63-32, (050) 881-63-32

email: zemtehstandart@ukr.net

www.ztstandart.com

Кваліфікаційний сертифікат інженера-землевпорядника

№ 013292 від 08 лютого 2018 року

Кваліфікаційний сертифікат архітектора

АА №003824

код ЄДРПОУ 38277890

ЗЕМТЕХСТАНДАРТ

Замовник: Старосалтівська селищна військова адміністрація

Договір: №1701 від 23.07.2025 року

ВНЕСЕННЯ ЗМІН

ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ
СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ТОМ 3

СТРАТЕГІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

**Охорона навколишнього природного середовища
(стратегічна екологічна оцінка)**

Директор комерційни

Юрій БАЛИКІН

Головний архітектор і
сертифікований архітектор

Марина ДУДАРЕНКО

Сертифікований інженер-
землевпорядник

Дар'я БАЛИКІНА

СКЛАД ПРОЄКТУ

№	Позначення	Найменування	Масштаб
1	2	3	4
ТЕКСТОВІ МАТЕРІАЛИ			
1	1701 Том 1	ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Стратегія просторового розвитку території	-
2	1701 Том 2 ДСК	ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Стратегія просторового розвитку території. Інформація з обмеженим доступом (ДСК)	-
3	1701 Том 3	ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Стратегія просторового розвитку території. Охорона навколишнього природного середовища (стратегічна екологічна оцінка)	-
4	1701 Том 4	ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ СТАРОСАЛТІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧУГУЇВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Вихідні дані	-
БАЗА ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ			
ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ			
1	1701- ГП-1	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Опорний план існуючого стану використання території	1:5000
2	1701- ГП-2	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області План розподілу земель за категоріями земель та формою власності	1:2000
3	1701- ГП-3	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області План розподілу земель за угіддями	1:2000
4	1701- ГП-4	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Збірний план земельних ділянок, наданих у власність чи користування, та земельних ділянок, не наданих у власність чи користування	1:2000

5	1701- ГП-5	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області План відродження традиційного середовища	1:5000
6	1701- ГП-6	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема озеленених та ландшафтно-рекреаційних територій	1:5000
7	1701- ГП-7 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема інженерної підготовки і захисту території	1:5000
8	1701- ГП-8	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області План функціонального зонування території	1:5000
9	1701- ГП-9	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема транспортної мобільності та інфраструктури	1:5000
10	1701- ГП-10 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема інженерного забезпечення території	1:5000
11	1701- ГП-11 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту	1:5000
12	1701- ГП-12	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Проектний план	1:5000
13	1701- ГП-13	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області План землевпорядних заходів	1:2000
14	1701- ГП-14	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель	1:2000
15	1701- ГП-14.1	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель. Об'єкти культурної спадщини	1:2000
16	1701- ГП-15.1 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель. Електропостачання (ДСК)	1:2000

17	1701- ГП-15.2 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель. Газопостачання (ДСК)	1:2000
18	1701- ГП-15.3 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель. Водопостачання та водовідведення (ДСК)	1:2000
19	1701- ГП-15.4 ДСК	Внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області Схема обмежень у використанні земель. Теплопостачання, комунікація та АЗС (ДСК)	1:2000

					1701	Лист
						4
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ЗМІСТ

СКЛАД ПРОЄКТУ	2
ЗМІСТ	5
ПІДТВЕРДЖЕННЯ.....	7
СКЛАД АВТОРСЬКОГО КОЛЕКТИВУ.....	8
СТРАТЕГІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ	9
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОЄКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	10
1.1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ.....	10
1.2. Зв'язок з іншими документами державного планування.....	11
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ПРОЄКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	13
2.1. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ	13
2.1.1. Атмосферне повітря	13
2.1.2. Зміна клімату	14
2.1.3. Водні ресурси та їх використання.....	16
2.1.4. Земельні ресурси і ґрунти	19
2.1.5. Біорізноманіття та природоохоронні території	19
2.1.6. Ландшафти та культурна спадщина	23
2.1.7. Управління відходами	25
2.1.8. Надра	26
2.1.9. Здоров'я населення	26
2.2. Прогнозні зміни поточного стану довкілля, якщо проєкт змін до Генерального плану селища Старий Салтів не буде затверджено.....	28
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	32
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПРОЄКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	43
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ПРОЄКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ	46
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15	

РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	50
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ	59
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)	61
8.1. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ.....	61
8.2. ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА	64
8.3. УСКЛАДНЕННЯ, ЩО ВИНИКЛИ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ СЕО	65
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	66
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	70
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЧАСТИНИ ДРУГОЇ СТАТТІ 11 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ», РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	71

ПІДТВЕРДЖЕННЯ

МІСТОБУДІВНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ РОЗРОБЛЕНО ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ, МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ, ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ І ПРАВИЛ.

Головний архітектор проєкту
(Сертифікат АА № 003824)

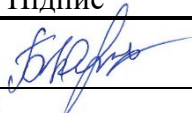
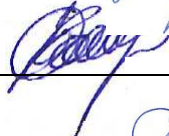
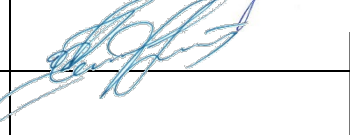
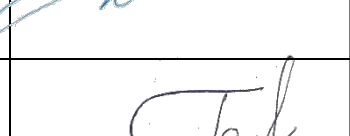
Марина ДУДАРЕНКО

Сертифікований
Інженер-землевпорядник проєкту
(Сертифікат № 013292)

Дар'я БАЛИКІНА

					1701	Лист
						7
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СКЛАД АВТОРСЬКОГО КОЛЕКТИВУ

Посада виконавця	Прізвище виконавця	Підпис
Директор комерційний	Баликін Юрій	
Головний архітектор проєкту	Дударенко Марина	
Сертифікований інженер – землевпорядник	Баликіна Дар'я	
Керівник ГІС-проєктів	Сидоренко Олег	
Головний спеціаліст з геоінформаційних систем	Хмельниченко Аліна	
Старший науковий співробітник відділу ландшафтознавства Інституту географії Національної академії наук України, кандидат географічних наук	Голубцов Олександр	
Керівник групи землевпорядних проєктів	Курілов Владислав	
Інженер-землевпорядник	Підлісна Яна	
Провідний інженер	Кобзар Олександр	

СТРАТЕГІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

					1701	Лист
						9
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1. Зміст та основні цілі

Мета розроблення проекту – внесення змін до генерального плану селища Старий Салтів Старосалтівської ради Чугуївського району Харківської області. Підставами для внесення змін до генерального плану є:

- Аналітичний звіт проведеного містобудівного моніторингу території селища Старий Салтів;
- Наказ про затвердження аналітичного звіту від 04.12.2024 року №013;
- Розпорядження Старосалтівської селищної військової адміністрації від 05.12.2024 року №618 «Про внесення змін до містобудівної документації на місцевому рівні»;
- Розпорядження Старосалтівської селищної військової адміністрації від 24.12.2024 року №688 «Щодо організації процесу внесення змін до містобудівної документації на місцевому рівні».

Необхідність актуалізації Генерального плану селища Старий Салтів передбачена Програмою комплексного відновлення території Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області.

Зокрема, згідно Аналітичного звіту проведеного містобудівного моніторингу встановлено, що наявний генеральний план селища Старий Салтів 1990 року розробки є застарілим та не актуальним, оскільки відсутні плани зонування територій, що не дозволяє належним чином здійснювати містобудівну діяльність, виконувати певні види відновлювальних робіт, не дає можливості бізнесу в повному обсязі розгортати свою діяльність, унеможлиблює мешканцям селища Старий Салтів в повному обсязі задовольняти потреби у різних сферах життя, таких як житло, відпочинок, комфорт, безбар'єрний простір, бізнес, соціальні потреби.

Основні цілі проекту:

- розширення меж адміністративного центру громади – селища Старий Салтів за рахунок включення до його складу територій садових товариств «Бриз», «Колос», «Джерело», «Салтів»;
- будівництво нових житлових об'єктів, у тому числі, але не виключно – замість тих, що зазнали пошкоджень або зруйновані;
- будівництво, реконструкція, модернізація об'єктів соціально-культурного обслуговування населення, удосконалення стану існуючих об'єктів тощо (торгівельно-розважальні центри, кінотеатри, клуби тощо);
- будівництво, реконструкція, модернізація, вдосконалення стану обслуговування закладів дошкільної, середньої, позашкільної та ін. освіти;
- будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування закладів охорони здоров'я, аптечних закладів;
- будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування закладів та об'єктів фізичної культури та спорту;

					1701	Лист
						10
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування систем водопостачання та водовідведення (каналізування);
- нове розташування (перенесення) об'єктів виробничої сфери, створення окремих територій для розташування виключно чи переважно об'єктів виробничої сфери;
- визначення територій для розміщення об'єктів для здійснення господарської діяльності, впорядкування питань зовнішньої реклами, утримання територій навколо господарських споруд, підприємств, установ, організацій, закладів торгівлі, обслуговування, дозволів та закріплених за ними територій;
- проведення розрахунків сил та засобів, необхідних для ліквідації надзвичайних ситуацій та пожеж на території селища та їх урахування при розробці відповідних планувальних рішень;
- врахування інформації щодо зруйнованих та пошкоджених об'єктів на території селища, проведення аналізу щодо доцільності їх відновлення;
- створення, припинення діяльності, покращення стану обслуговування парків (гідропарки, луго-парки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків;
- створення розвитку відновлювальних альтернативних джерел електроенергії та енергопостачання;
- утримання, облаштування та використання об'єктів транспортної інфраструктури (вулиці, дороги, провулки, під'їзди, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки), елементів вуличного обслуговування (зупинки, дорожні знаки, автостанції, тощо);

1.2. Зв'язок з іншими документами державного планування

Проект змін до Генерального плану селища Старий Салтів враховує положення інших документів державного планування, які на різних рівнях управління окреслюють особливості просторового розвитку території селища.

При розробленні Проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів враховані положення Генеральної схеми планування території України, Схеми планування території Харківської області, міжнародні багатосторонні угоди, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Указ Президента України від 30.09.2019 №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2025 рік, затверджена рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2024 № 1045-VIII чинна містобудівна документація на регіональному та місцевому рівнях, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Проектні рішення Генерального плану селища Старий Салтів враховують рішення містобудівної документації вищого рівня: передбачається створення рекреаційно-туристських зон, які впорядковують потоки туристів в межах громади, де будуть створені території, обладнані інфраструктурними елементами в достатньому обсязі, в межах яких відпочиваючі зможуть проводити свій вільний час, якнайменше шкодячи іншим територіям, не призначеним для цього. Таке впорядкування сприятиме кращому збереженню природоохоронних територій. Так, згідно «Схеми планування території Харківської області» селище Старий Салтів входить до Печенізької рекреаційної зони. Печенізька рекреаційна зона має потенціал

					1701	Лист
						11
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

для розвитку туризму та рекреації завдяки наявності виходу до Печенізького водосховища та природних лісових ландшафтів. Відповідно до рішень «Генерального плану м. Харків», розробленого ДП «Діпромісто» у 2004 році (зі змінами, затвердженими у 2013 та 2019 роках), селище Старий Салтів є частиною зони впливу Харківської агломерації. Таким чином, селище Старий Салтів є важливим місцем для відпочинку та оздоровлення для мешканців Харкова та інших регіонів. Також має значний потенціал для розвитку інфраструктури та місцевої економіки.

Відповідно до «Схеми планування території Харківської області» територією селища Старий Салтів проходить проєктна територіальна автодорога державного значення, що також враховано у проєкті змін до Генерального плану селища Старий Салтів.

Програма комплексного відновлення території Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області (затверджена розпорядженням начальника Старосалтівської військової адміністрації від 26.09.2024 № 488) передбачає ряд заходів із відбудови пошкоджених і зруйнованих внаслідок бойових дій житлових та виробничих будівель, об'єктів інфраструктури. Проєктні рішення Генерального плану селища Старий Салтів враховують і реалізують зазначені стратегічні цілі розвитку і відновлення селища.

У Старосалтівській громаді, центральною одиницею якої є селище Старий Салтів, розроблено ряд документів, які задають напрямні лінії розвитку території. Це - «Стратегія сталого розвитку Старосалтівської ОТГ на 2018-2026 роки», «Плану соціально-економічного розвитку Старосалтівської селищної територіальної громади до 2026 року»; «Стратегія розвитку Старосалтівської селищної територіальної громади на період 2025-2027 роки»

Основною ціллю цих документів визначено створення конкурентоспроможної громади і забезпечення постійного зростання комфорту і рівня життя мешканців максимально можливим задоволенням їх потреб через надання якісних послуг у всіх сферах. Стратегічними цілями розвитку, відповідно до Стратегії розвитку, визначено:

- Високий рівень життя в громаді.
- Відновлення та розвиток економіки, що забезпечить фінансову спроможність та сталість громади.
- Відновлення та розвиток інфраструктури громади, яка б відповідала вимогам сучасності та потребам людей з врахуванням елементів безбар'єрності.
- Високий рівень безпеки людей. Багатство природного середовища раціонально використовується із збереженням його потенціалу для наступних поколінь.

					1701	Лист
						12
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Характеристика поточного стану довкілля

2.1.1. Атмосферне повітря

За результатами аналізу наданої офіційних даних Головного управління статистики у Харківській області¹, інформація про обсяги викидів забруднюючих речовин, зокрема парникових газів, в атмосферне повітря для селища Старий Салтів, у тому числі для Старосалтівської громади відсутня. Департамент захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації не володіє інформацією про стан атмосферного повітря на території селища Старий Салтів².

Відтак, проведення кількісного аналізу по селищу Старий Салтів неможливе через відсутність інформації. Сумарний обсяг викидів забруднюючих речовин по Харківській області у 2023 році склав 38 837,64 тони, що на 67,1% більше, ніж у попередньому році (2022). Загальні тенденції по області такі: зміна обсягів викидів по окремих громадах варіює від значного збільшення (наприклад у Балаклійській зростання на 320,5% проти попереднього року) до скорочення, що свідчить про нерівномірний характер впливу промислової, енергетичної та транспортної діяльності в області. Позитивною тенденцією є те, що частина громад демонструє зменшення викидів або стабільний рівень забруднення, однак загальний тренд по області – суттєве зростання навантаження на атмосферне повітря. За даними Департаменту дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на території Старосалтівської територіальної громади на 01.01.2025 видано 22 суб'єктам господарювання. Зважаючи на віддаленість селища Старий Салтів від промислових центрів і незначну кількість виробничих потужностей у селищі, можна припустити, що тут характерний стабільний рівень забруднення (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Підприємства, які отримали дозволи на викиди в атмосферне повітря на території Старосалтівської громади із характеристикою ймовірних забруднюючих речовин і оцінкою потенційних обсягів

№	Назва підприємства	Вид діяльності / профіль	Основні джерела викидів	Ймовірні забруднюючі речовини	Оцінка потенційних обсягів*
1	ТОВ "Харківрегіонгаз"	Газове господарство, транспортування	Котельні, газорегулятори, транспорт	Оксиди вуглецю, азоту, сірки, пил, метан	Високі
2	ПАТ "Укртелеком"	Зв'язок, допоміжні споруди	Транспорт, допоміжна інфраструктура	Вихлопні гази, пил, ЛОС	Низькі
3	ПрАТ "СТАРОСАЛТІВСЬКЕ РЕМТП"	Транспорт, ремонт, гаражі	Двигуни, зварювання, опалення	Оксиди азоту, вуглецю, пил, бенз(а)пірен, ЛОС	Середні
4	КП "Салтів Водоканал"	Водопостачання, каналізація	Очисні споруди, котельні	Аміак, сірководень, метан, ЛОС	Середні
5	ТОВ "База спортивного відпочинку "Лісові озера"	Туризм, рекреація	Котельня, транспорт	Пил, вихлопні гази	Низькі

¹ Лист Головного управління статистики у Харківській області начальника Старосалтівської селищної військової адміністрації № 08-01-16/276 від 24.12.2024 р. "Про надання інформації"

² Лист Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації № 08-01-16/246 від 24.12.2024 р. (на адресу Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, щодо надання інформації для розроблення проекту містобудівної документації).

6	ТОВ "ПЕТРОЛЬ-РЗС"	АЗС, зберігання і реалізація ПММ	Випаровування ПММ, транспорт	ЛОС, вуглеводні, CO, NOx	Високі
8	ДП "Харківський облавтодор", філія "Вовчанський райавтодор"	Дорожнє господарство	Двигуни, асфальтобетонні заводи	Пил, CO, NOx, SO2, бенз(а)пірен	Високі
9	ГУ ДСНС (38ДПРЧ 10ДПРЗ)	Надзвичайні ситуації, пожежна частина	Транспорт, згоряння ПММ	CO, NOx, пил, ЛОС	Середні
10	СВК "Рублене"	Сільське господарство, тваринництво	Виробничі процеси, спалювання	Аміак, метан, пил, NOx	Середні
11	КП "Харківводоканал" база відпочинку "Аква"	Водопостачання, відпочинок	Котельні, каналізація	Аміак, сірководень, метан, пил	Низькі
12	ДП "Харківспецнгаляд"	Контроль, спецроботи	Транспорт, інфраструктура	CO, NOx, пил, ЛОС	Низькі
13	СГ ТОВ Агрофірма ім.Т.Г.Шевченка	Сільське господарство	Спалювання, транспорт, добрива	Аміак, метан, пил, NOx, SO2	Високі
14	КП "Харківводоканал"	Водопостачання, каналізація	Котельні, каналізація	Аміак, сірководень, метан, пил	Середні
15	ПАТ "Харківгаз"	Газове господарство	Котельні, транспорт	Оксиди вуглецю, азоту, сірки, метан, пил	Високі
16	СГ ТОВ Агрофірма ім.Т.Г.Шевченка	Сільське господарство	Спалювання, добрива	Аміак, метан, пил, NOx, SO2	Високі
17	ТОВ "НАЗ-ОЛЕ"	Промисловість, невелика переробка	Виробництво, транспорт	Пил, NOx, CO, ЛОС	Середні
18	СФГ "Агростіл"	Сільське господарство	Виробничі процеси, спалювання	Пил, аміак, метан, NOx	Середні
19	ФГ "Шанс"	Сільське господарство	Виробничі процеси, спалювання	Пил, аміак, метан, NOx	Середні
20	ТОВ "Екокурорт "Набережний"	Рекреація, готелі	Котельня, транспорт	Вихлопні гази, пил	Низькі
21	ФГ "Юпітер"	Сільське господарство	Виробничі процеси, спалювання	Пил, аміак, метан, NOx	Середні
22	СГ ТОВ "Агросвіт"	Сільське господарство	Виробничі процеси, добрива	Пил, аміак, метан, NOx, SO2	Середні

*орієнтовна експертна оцінка, дані про обсяги викидів недоступні

2.1.2. Зміна клімату

Територія селища Старий Салтів розташована у зоні помірно континентального клімату, що характеризується вираженою сезонністю, значними річними та добовими коливаннями температури, помірною зволоженістю і наявністю періодичних несприятливих явищ погоди³ (рисунк 2.1.). Середньорічна температура повітря становить близько +8,8°C. Найхолодніший місяць – січень (середньомісячна температура –4°C...–5°C), найтепліший – липень (середньомісячна температура +20°C...+22°C). Абсолютний мінімум може опускатися до –25°C, а максимум сягати +35°C у літні періоди. Кількість днів із середньодобовою температурою вище +30°C складає 10–18 на рік (періоди потенційного дискомфорту перегрівання), із температурою нижче –10°C – до 20 днів на рік (ризик переохолодження). Річна сума опадів – 510–530 мм. Найбільша кількість опадів випадає у літні місяці (червень–липень). Взимку переважають опади у вигляді снігу, але сніговий покрив нестійкий. Упродовж року можливі як дощові, так і сухі періоди, окремі роки відзначаються посухами.

Несприятливі явища погоди:

- Туман – у середньому 25–30 днів на рік, переважно у холодний період.

³ WeatherSpark. Average Weather in Staryy Saltiv, Ukraine, Year Round. Available at:

<https://weatherspark.com/y/99990/Average-Weather-in-Staryy-Saltiv-Ukraine-Year-Round> (accessed Juny 2025).

- Грози – 15–20 днів на рік, переважно влітку.
- Град – спостерігається рідко (1–3 випадки на рік, найчастіше у травні–липні).
- Сильний вітер та шквали – у весняно-осінній період, швидкість вітру може досягати 15–20 м/с.
- Посуха – в окремі роки, особливо у червні–серпні, тривалі бездошові періоди негативно впливають на стан рослинності й агровиробництво.

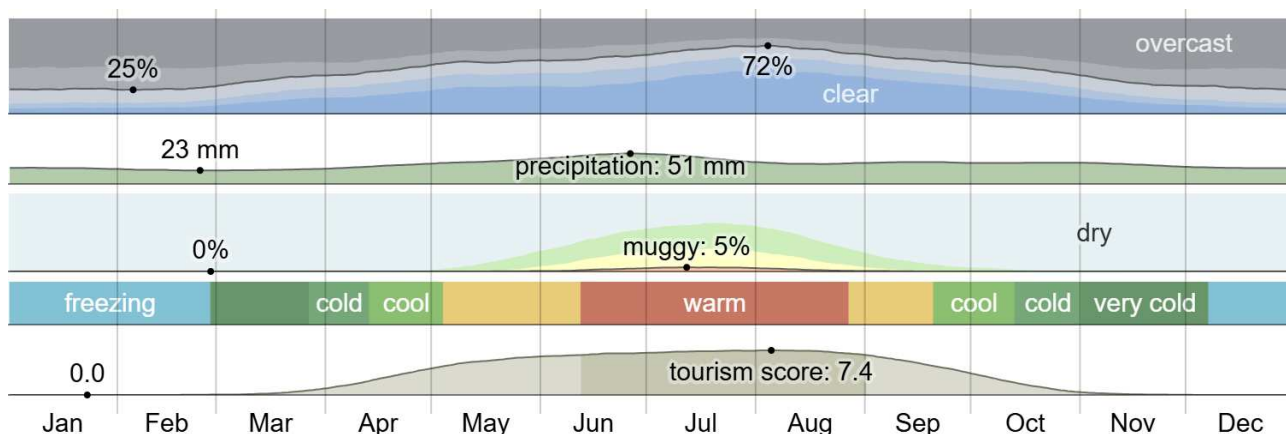

Рисунок 2.1. Кліматичні умови у селищі Старий Салтів. © WeatherSpark.com

Кліматичні умови селища Старий Салтів загалом сприятливі для проживання, ведення сільського господарства, розвитку рекреації й туризму. Водночас необхідно враховувати можливість температурних екстремумів (перегрівання й переохолодження), посух, сильних вітрів, гроз та інших несприятливих явищ. Медико-кліматичні та галузеві характеристики клімату для території селища Старий Салтів вказані у таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Медико-кліматичні та галузеві характеристики

Показник	Значення / Період	Коротка характеристика / Примітка
Повторюваність комфортних погодних умов у теплий період року	35–40% днів (травень–вересень)	Денна температура +18...+25°C, вологість і вітер без дискомфорту
Кількість днів із дискомфортом перегрівання	10–18 днів на рік	Температура понад +30°C, ризик для здоров'я, особливо уразливих груп
Кількість днів із дискомфортом переохолодження	18–22 дні на рік	Середньодобова температура нижче –10°C
Повторюваність задущливої погоди у теплий період року	7–10 днів за літо	Поєднання високої температури та вологості
Суворість зими (індекс Бодмана)	2–3 бали (помірно сувора зима)	У холодні роки можливі морози до –20...–25°C
Днів із добовими перепадами температури понад 6°C	50–60 днів на рік	Переважно у весняно-осінній період та під час гроз
Днів із добовими перепадами атмосферного тиску понад 5 гПа	25–30 днів на рік	Нестійкі погодні умови, вплив на самопочуття населення

мережі , тому нагальним є обладнання житлових будинків засобами обліку холодної води. Колодязі загального користування також потребують ремонту та очистки.

За даними⁸ звіту №2ТП-водгосп (річна) за 2023 рік на території селища Хотімля (лівий берег Печенізького водосховища, південніше селища Старий Салтів) розташовано КП «Салтівводоканал» та ТОВ «НАЗ-ОЛЕ».

Каналізаційні очисні споруди КП «Салтівводоканал» працюють неефективно, в 2023 році до ріки Сіверський Донець та Печенізького водосховища було скинуто 15,0 тис. м3 недостатньо очищених стічних вод. Каналізаційні очисні споруди ТОВ «НАЗ-ОЛЕ» скидають нормативно очищені стічні води, скид здійснюється до ріки Розкрита. Використання води підприємством у 2023 році становило менше 5 м3/добу.

На території смт Старий Салтів в наявності централізоване водовідведення. Очищення стічних вод здійснюється на очисних спорудах біологічної очистки (зі скидом очищених вод в Печенізьське водосховище). На даний час очисні споруди знаходяться в незадовільному стані, якість очистки не відповідає санітарним вимогам. Очисні споруди потребують проведення реконструкції.

Характеристика якості поверхневих вод – Печенізького водосховища – може бути представлена на постом спостереження в с. Печеніги (р. Сіверський Донець, 872 км)⁹. Цей пункт спостереження знаходиться нижче за течією, південніше сел. Старий Салтів і може характеризувати стан води у водосховища. За результатами лабораторного контролю (остання дата спостереження: 07.12.2023) якість води за основними санітарно-хімічними показниками (азот загальний, БСК5, завислі речовини, кисень розчинений, амоній-іони, нітрат- і нітрит-іони) відповідає встановленим нормативам і не перевищують гранично допустимі концентрації (ГДК). Значення фосфат-іонів перевищує норматив (1 мг/дм³ при ГДК 0,08 мг/дм³), що може свідчити про наявність антропогенного навантаження, зокрема надходження стічних вод або використання фосфоровмісних добрив у водозбірному басейні.

Практично вся територія селища Старий Салтів (основна частина) за природними ознаками належить до водоохоронної зони річки Сіверський Донець: фрагменти заплави, схили заплави, перша надзаплавна тераса, прилеглі схили і ерозійні форми, лісові масиви навколо селища). Дані про прибережні захисні смуги представлені у таблиці 2.3. Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності (див. Том 1, підрозділ 3.3 Обмеження у використанні земель).

Таблиця 2.3

Встановлені обмеження у використанні земель на території селища Старий Салтів: прибережні захисні смуги

Режимоутворюючі об'єкти	Особливості встановлення	Обґрунтування
Водосховище	100 м	Ст. 60 Земельного кодексу України Стаття 88 Водного кодексу України
Струмки	25 м	Ст. 60 Земельного кодексу України Стаття 88 Водного кодексу України
Ставки менше 3 га	25 м	Ст. 60 Земельного кодексу України Стаття 88 Водного кодексу України

Зафіксовані конфлікти між вимогами дотримання водоохоронних обмежень навколо та уздовж водних об'єктів, визначених Водним та Земельним кодексами України, та існуючого

⁸ Лист Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації № 08-01-16/246 від 24.12.2024 р. (на адресу Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, щодо надання інформації для розроблення проекту містобудівної документації).
⁹ Державне агентство водних ресурсів України. Система моніторингу та екологічної оцінки водних ресурсів України (EcoWaterMon). URL: <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index> (accessed Juny 2025).

функціонального зонування (по внесення змін у Генеральний план). Поширення таких конфліктів представлено на рисунку 2.2.

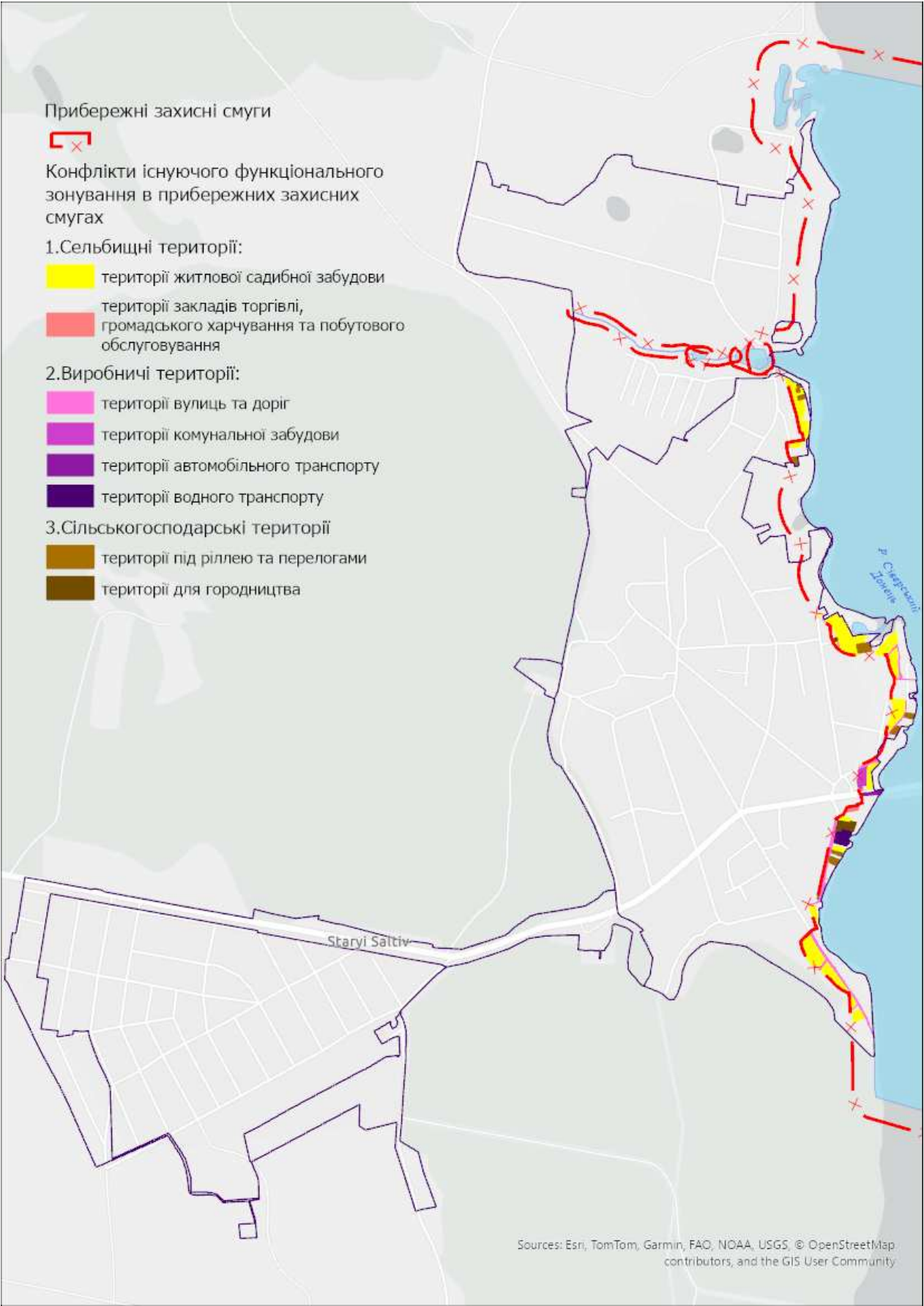

Рисунок 2.2. Конфлікти дотримання водоохоронних обмежень навколо та уздовж водних об’єктів відповідно до існуючого функціонального зонування

2.1.4. Земельні ресурси і ґрунти

Площа селища Старий Салтів (включно з проектними межами) становить 659,60 га. Земельний фонд території характеризується значною часткою земель житлової та громадської забудови: присадибні ділянки (02.01) займають найбільшу площу, що перевищує 40% від загальної території. Помітною є частка земель запасу (01.17, 03.20), які становлять важливий резерв для майбутнього розвитку. Значні площі займають також землі садівництва (01.05, 01.06), землі рекреаційного призначення (07.01) та землі сільськогосподарського призначення (01.03). Менші площі відведено під землі промисловості (11.02), транспортної інфраструктури (12.04), лісового господарства (09.01) й інші спеціалізовані категорії.

Основний тип ґрунтів на території селища – чорноземи опідзолені важкосуглинкові, сформовані на лесовидних суглинках. Ці ґрунти характерні для надзаплавних терас річки Сіверський Донець (основна частина селищі) та підвищених рівнин межиріччя (відокремлена західна частина). Вони мають добру природну родючість, що важливо для земель у межах селища, які зайняті сільськогосподарськими угіддями. В межах фрагментів заплави річки Сіверський Донець збереглися лучно-болотні ґрунти, які мають підвищену вологість. Загальна площа заболочених територій в межах населеного пункту складає 1,32 га. Забудовані території – під антропогенними ґрунтами.

На схилах ґрунти схильні до розвитку водної ерозії, особливо в місцях із недостатнім трав'яним або деревним покривом. Ґрунти а схилах прибережної зони, які обриваються до Печенізького водосховища, часто піддаються водній ерозії (змивання ґрунту) та абразії (руйнування береговою хвилею водосховища). Ділянки, які не задіяні в інтенсивному землекористуванні, можуть перебувати у стані деградації через порушення рослинного покриву, засмічення, розвиток вторинної сукцесії, нерегульований випас чи витоупування.

2.1.5. Біорізноманіття та природоохоронні території

На території селища, за даними GBIF, зафіксовані фрагментовані місцезнаходження рідкісних та охоронюваних видів фауни, навіть у межах забудованої території (рис. 2.3.). Серед зафіксованих видів - такі, що мають особливий охоронний статус згідно з Червоною книгою України, Бернською конвенцією, Боннською конвенцією, Оселищною директивою ЄС та іншими міжнародними угодами:

- Лилик двоколірний (*Vespertilio murinus* Linnaeus, 1758) – занесений до Червоної книги України, Додатку 2 Бернської конвенції, Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція), а також охороняється в рамках Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS) і включений до Додатків IV та V Оселищної директиви ЄС.
- Жук-олень (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758)) – вид із Червоної книги України, Додатка 3 та Резолюції 6 Бернської конвенції, Додатків II та V Оселищної директиви ЄС.
- Часничниця Палласа (*Pelobates vespertinus* (Pallas, 1771)) – вид, занесений до Додатка 3 Бернської конвенції та Додатку V Оселищної директиви ЄС.
- Ксилокопа звичайна (*Xylocopa valga* Gerstaecker, 1872) – внесена до Червоної книги України та Додатку V Оселищної директиви ЄС.
- Кумка червоночерева (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761)) – охороняється Додатком 2 та Резолюцією 6 Бернської конвенції, а також Додатками II, IV і V Оселищної директиви ЄС.
- Райка східна (*Hyla orientalis* Bedriaga, 1890) – занесена до Додатку 3 Бернської конвенції та Додатку V Оселищної директиви ЄС.

					1701	Лист
						19
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Жаба озерна (*Pelophylax ridibundus* (Pallas, 1771)) – охороняється Додатком 3 Бернської конвенції та Додатком V Оселищної директиви ЄС.

На території селища Старий Салтів площа земель лісового фонду для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг становить 4,9741 га. Загальна площа ділянок, які забезпечують ведення лісового господарства, догляд за лісовими масивами, організацію господарських дворів лісництв становить близько 9,3 га:

- 09.01 – Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг: 4,9741 га
- 09.04 – Для розміщення господарських дворів лісгосподарських підприємств, установ, організацій та будівель лісомисливського господарства: 1,7555 га
- 09.05 – Земельні ділянки запасу під лісгосподарськими підприємствами: 2,5445 га

Землі, які можуть складати зелено-блакитну мережу, складаються із ділянок такого призначення:

- 01.08 Для сінокосіння і випасання худоби – 3,4973 га;
- 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг – 4,9741;
- 10.14 Водні об'єкти загального користування – 0,3278;

За існуючим станом зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари) у селищі відсутні. Зелені насадження в межах населеного пункту складають приватні сади на присадибних ділянках та протиерозійні насадження, якими вкриті яри (підрозділ 2.3.), а також фрагментовані ділянки із чагарниковою і трав'яною рослинністю, які приурочені до понижень рельєфу, балок або фрагментів заплави (рис. 2.3.).

На території селища Старий Салтів відсутні території природно-заповідного фонду (рис. 2.4.). Проте до західної межі селища прилягає лісовий заказник місцевого значення «Старосалтівський», загальною площею 347,4 га. Він не має визначених охоронних зон.

Лісовий заказник «Старосалтівський» входить у склад території Смарагдової мережі Upper part of Great Babka river (Sitecode UA0000286) (затверджена територія). Печенізьке водосховище включно із збереженими фрагментами заплави і прибережними схилами входить до складу території Смарагдової мережі Pechenizke Reservoir (Sitecode UA0000105).

Відповідно до Проекту Регіональної схеми екологічної мережі Харківської області селище межує із Сіверськодонецьким природним екокоридором загальнодержавного значення. Сіверськодонецький екокоридор включає долину річки Сіверський Донець – Печенізьке водосховище і прилеглі лісові масиви. Ключовою територією у складі регіональної екологічної мережі має бути лісовий заказник Старосалтівський. Проект схеми регіональної екологічної мережі Харківської області, який було розроблено НДУ «УКРНДІЕП» у 2014 році, на цей час не затверджено¹⁰.

За інформацією Департаменту захисту довкілля і природокористування¹¹, на території Старосалтівської громади намічені до створення кілька територій природно-заповідного фонду. Безпосередньо прилегла до селища Старий Салтів територія ПЗФ «Печенізьке водосховище», яке включає власне Печенізьке водосховище та землі, прилеглі до нього (крім населених пунктів, які прилягають до водосховища), загальною площею 10000,0 га. Ця територія призначена для подальшого розвитку мережі територій та об'єктів природно-

¹⁰ Лист Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації № 08-01-16/246 від 24.12.2024 р. (на адресу Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, щодо надання інформації для розроблення проекту містобудівної документації).

¹¹ Лист Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної державної адміністрації № 08-01-16/246 від 24.12.2024 р. (на адресу Старосалтівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, щодо надання інформації для розроблення проекту містобудівної документації). Додаток 2.

					1701	Лист
						20
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

заповідного фонду, збереження цінних природних комплексів, генофонду рослинного і тваринного світу області, місцезнаходжень рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин і рослин та поліпшення умов для задоволення рекреаційних потреб населення. Також передбачене створення ботанічного заказника у Хотомлянському лісництві (квартали 84, 94, 95, 104, 105) та лісовий заказник у Старосалтівському лісництві. Хотомлянське лісництво не межує із селищем Старий Салтів. Розміщення лісового заказника у Старосалтівському лісництві неможливо встановити, оскільки відсутні точні описи його меж (Старосалтівське лісництво оточує селище Старий Салтів).

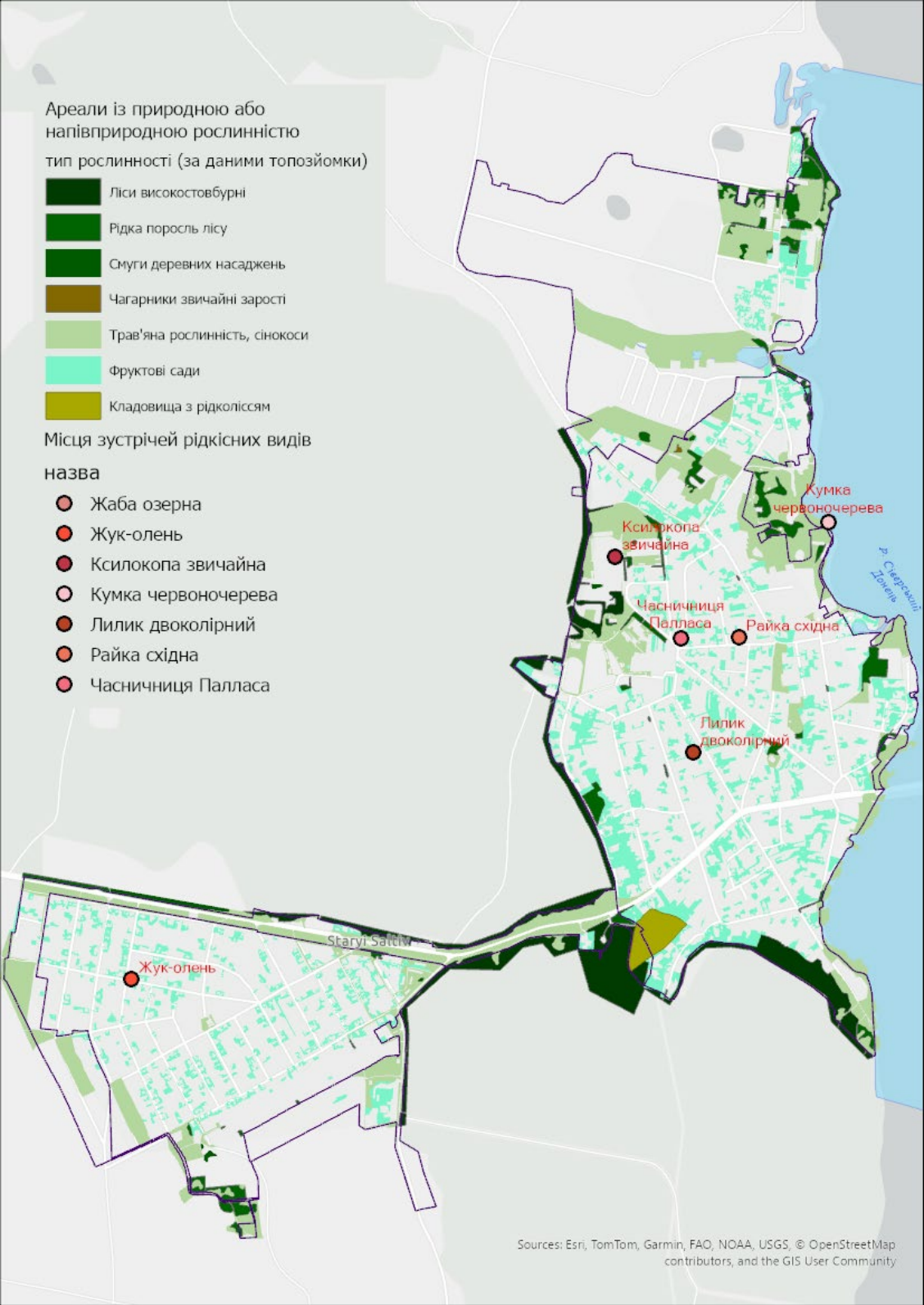

Рисунок 2.3. Природна і напівприродна рослинність на території селища Старий Салтів

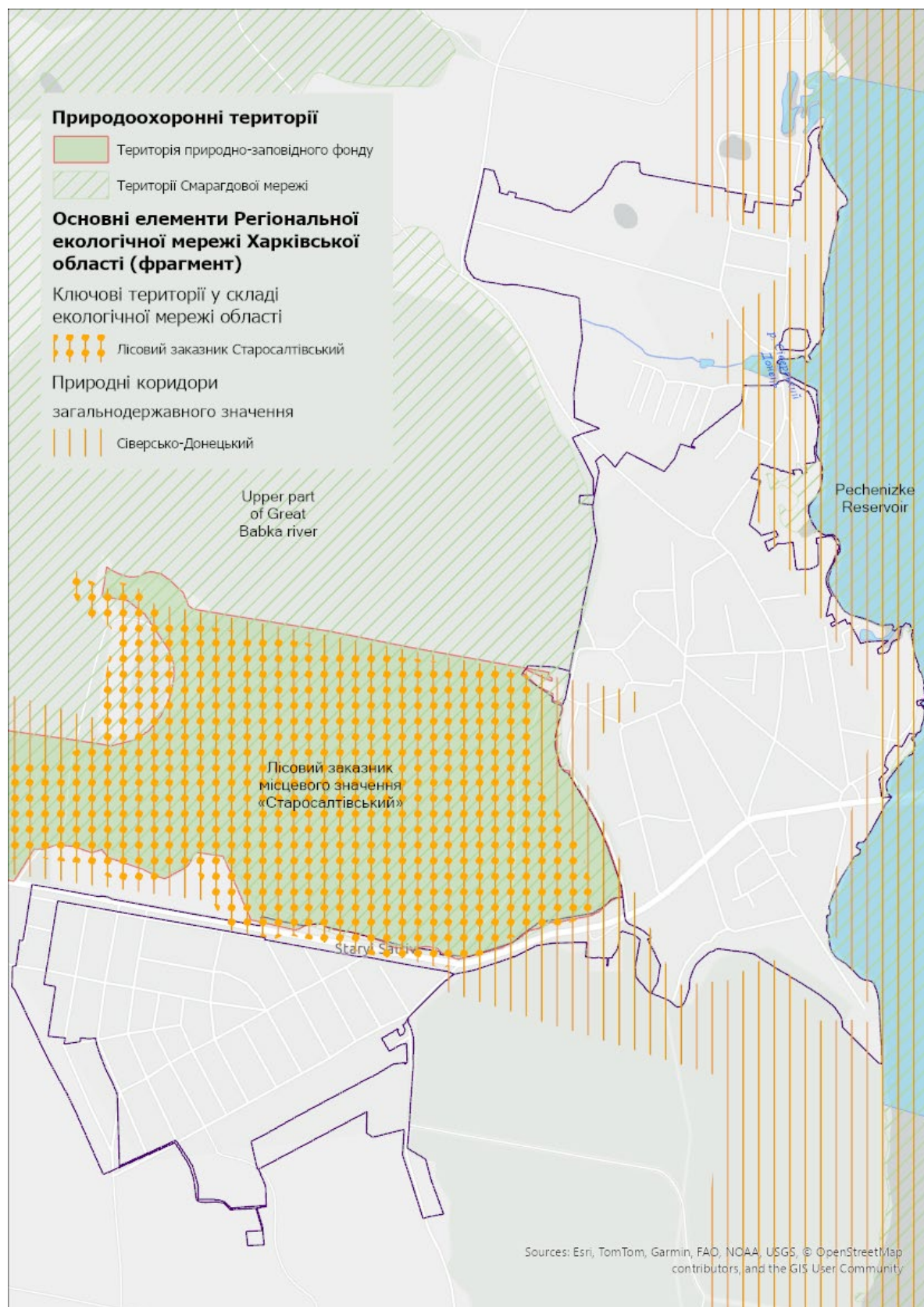

Рисунок 2.4. Природоохоронні території поблизу селища Старий Салтів
(контури Проекту Регіональної екологічної мережі Харківської області надані Департаментом захисту довкілля та природокористування Харківської ОДА)

2.1.6. Ландшафти та культурна спадщина

У ландшафтно-структурному відношенні територія селища розташована на надзаплавних терасах Сіверського Донця. Західна відокремлена частина селища – на підвищеній поверхні межирічної рівнини. Межа надзапавної тераси і рівнини чітко виражена у рельєфі, перепад висот складає близько 10 метрів, і виражений покатими і крутими схилами. Природна заплава річки Сіверський Донець затоплена водосховищем, однак збереглися окремі фрагменти лучної, очеретяної рослинності та чагарників. Прибережні схили на сході селища обриваються до водосховища, є крутими, обривистими, схильними до ерозії та абразії. Вони переважно вкриті трав'янистою та чагарниковою рослинністю.

Забудова селища відображає особливості природного ландшафту:

- Західна частина забудована рівномірно, вільні простори використовуються під городи, природні елементи майже не збереглися.
- Основна частина селища характеризується нерівномірним антропогенним перетворенням ландшафту: значна частина території зайнята забудовою, проте залишилися вільні простори з природною або наближеною до природної рослинністю.

Виділяються дві основні групи ландшафтних просторів із «зеленим» характером:

1. Ділянки із трав'яною і деревною рослинністю в балках (із струмками або перезволоженими днищами), зниженнях на надзаплавній терасі, прибережних схилах, із ставками або невеликими озерами.
2. Території поблизу виробничої та багатоповерхової забудови, переважно у західній частині селища.

У межах селища Старий Салтів наявні декілька пам'яток:

історії:

1. Братська могила жертв нацизму
2. Меморіал пам'яті
3. Братська могила
4. Меморіал пам'яті

археології:

1. Селище (Поселення «Старий Салтів»)
2. Поселення Старий Салтів
3. Старосалтівське городище
4. Поселення «Старий Салтів – Яхтклуб»
5. Безкурганний могильник (Старосалтівський катакомбний могильник).

Повні інформація про пам'ятки вказана у підрозділі 2.4 Том 1. Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини (08.01) у межах селища призначено 0,0953 га.

					1701	Лист
						23
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рисунок 2.5. Ландшафти і пам'ятки культурної спадщини

2.1.7. Управління відходами

За матеріалами Аналітичного звіту проведеного містобудівного моніторингу¹², джерелами утворення відходів є житлові будинки, а також підприємства, установи, організації.

За офіційними статистичними даними¹³, загальний обсяг утворення відходів IV класу небезпеки у селищі Старий Салтів у 2023 році склав 1271,38 тонн. Всі ці відходи утворені домогосподарствами. Питома частка відходів від домогосподарств Старого Салтова у загальному обсязі по області становить 0,3%. Загальний обсяг відходів IV класу небезпеки у Харківській області – 739 041,2 т, з яких 447 163,4 т (90,7% до 2022 р.) – від домогосподарств. Відходів I-III класів небезпеки не зафіксовано.

Збирання здійснюється контейнерним та безконтейнерним методами. Часткове роздільне збирання здійснюється приватним бізнесом (скло, папір, ПЕТ). Забезпечується вивезення побутових відходів з багатоквартирних будинків за контейнерною схемою в міру накопичення. В 2024 році по селищу забезпечено вивіз контейнерів ТПВ ємністю 0,75 куб.м. Контейнери розміщені за адресами по вулицях: Донецька – 2 шт., Харківська – 4 шт., Миру – 2 шт., Благодатна – 1 шт., Франка Івана – 1 шт., Лесі Українки – 2 шт., Велика – 2 шт., Світла – 5 шт., Перемоги – 5шт., Семенова-1шт., Культури – 1шт., Тверетинова – 2шт., Лісна – 2 шт., Східна – 1 шт.

У 2024 році було ліквідовані стихійні сміттєзвалища (вивіз безконтейнерним способом) за адресами по вулицях: Молодівська (кладовище), Дудолода Владислава, Польова, Зелена, Культури, Перемоги, Садова, Лесі Українки, Зелена, вул. Молодівський шлях.

Збирання, вивезення та захоронення побутових відходів на території громади здійснюється комунальним підприємством «Салтівводоканал», яке забезпечене відповідною спеціальною технікою та обладнанням. Збирання здійснюється контейнерним та безконтейнерним методами. Часткове роздільне збирання здійснюється приватним бізнесом. Забезпечується вивезення побутових відходів з багатоквартирних будинків за контейнерною схемою в міру накопичення. Наразі по громаді встановлено 117 контейнерів ємністю 0,75 м3. Збирання великогабаритних, ремонтних відходів не здійснюється. Вивіз ТПВ здійснюється на полігон за межами селища Старий Салтів за прямою системою. Перевантажувальні станції відсутні на території селища відсутні.

За даними Програми комплексного відновлення¹⁴, на території Старосалтівської територіальної громади розташований один полігон (звалище) площею 5,8 га (ділянка складування 4 га), що експлуатується з 1964 року. Полігон ТПВ утримує КП-Салтівводоканал. Щорічно на звалищі ТПВ сел. Старий Салтів захоронюється близько 3 тис. м3 відходів. Полігон потребує інженерного облаштування з метою забезпечення нормативів санітарної та екологічної безпеки для довкілля та здоров'я населення. За інформацією Старосалтівської громади, земельна ділянка під полігоном ТВП сформована, внесена в державний реєстр і належить до земель комунальної власності Старосалтівської громади, але досі на цьому об'єкті немає інженерного облаштування, що здійснює негативний вплив на стан компонентів навколишнього природного середовища та здоров'я населення. Органічна складова у складі побутових відходів майже в повному обсязі потрапляє на звалище, що сприяє утворенню газу (може створювати небезпеку для працівників об'єктів поводження з відходами та населення, та містить у своєму складі парникові гази). Моніторинг за станом поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, ґрунту та рослин не здійснюється.

¹² АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ проведеного містобудівного моніторингу території селища Старий Салтів Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області. 2024

¹³ Лист Головного управління статистики у Харківській області № 08-01-16/276 від 24.12.2024 р. (у відповідь на запит щодо надання статистичної інформації для підготовки стратегічної екологічної оцінки та містобудівної документації).

¹⁴ Програма комплексного відновлення території Старосалтівської селищної територіальної громади Чугуївського району Харківської області.

На території Старосалтівської територіальної громади наявні декілька несанкціонованих сміттєзвалищ (орієнтовний обсяг деяких може досягати 5000 м3).

Відповідно до Аналітичного звіту проведеного містобудівного моніторингу, існуюча система поводження з твердими побутовими відходами на території селища Старий Салтів характеризується наступними чинниками:

- недостатній рівень охоплення населення послугами з вивезення побутових відходів;
- випадки з бюджету ТГ на ліквідацію несанкціонованих звалищ, що формуються стихійно на території селища, особливо під час воєнного стану;
- відсутність прогнозованих даних щодо кількості та складу побутових відходів, що утворювалися на території ;
- відсутність роздільного збору ТПВ;
- відсутність ринків збуту сортованого ТПВ.

2.1.8. Надра

На території селища Старий Салтів відсутні родовища корисних копалин.

2.1.9. Здоров'я населення

За матеріалами Аналітичного звіту проведеного містобудівного моніторингу¹⁵, загальна чисельність постійного населення селища Старий Салтів станом на 01.01.2022 становило 3379 мешканців, у т.ч. 241 внутрішньо переміщених осіб. Військові дії, безпосередня близькість до лінії ведення бойових та наслідки війни призвели до втрати значної частки постійного населення. За даними, наданими громадою, на території селища Старий Салтів станом на 01.01.2024 кількість населення становить 1718 осіб, у тому числі: постійного населення – 1502 особи, внутрішньо переміщених осіб 216 осіб.

У відповідь на офіційний запит щодо надання медико-санітарної інформації, Департамент охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації повідомив про відсутність геопросторових і статистичних даних для селища Старий Салтів¹⁶. Таким чином, деталізована інформація щодо цих аспектів на місцевому рівні відсутня у профільних відомчих джерелах. З огляду на це, для оцінки стану здоров'я населення селища Старий Салтів у звіті використано узагальнені дані та основні тенденції, характерні для Харківської області загалом.

На основі даних про здоров'я населення Харківської області¹⁷, до якої належить селище Старий Салтів, можна відзначити такі ключові тенденції, характерні для регіону:

1. Інфекційна захворюваність: Профіль захворюваності на гострі респіраторні вірусні інфекції, грип, інші респіраторні та кишкові інфекції в області є сприятливим – рівні захворюваності в 2–13 разів нижчі за середньоукраїнські. За пандемії COVID-19 рівень летальності був трохи вищий за середній по країні, однак медична система в цілому впоралася з навантаженням.

¹⁵ Аналітичний звіт проведеного містобудівного моніторингу території селища Старий Салтів Старосалтівської територіальної громади Чугуївського району Харківської області. 2024

¹⁶ Лист Департаменту охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації № 08-09/1 від 02.01.2025 р. (у відповідь на запит щодо надання інформації для підготовки стратегічної екологічної оцінки та містобудівної документації).

¹⁷ Профілі громадського здоров'я, 2023. Харківська область. Державна установа "Центр громадського здоров'я МОЗ України". URL: <https://phc.org.ua/regionalni-sistemi-gromadskogo-zdorovya/gromadske-zdorovya-ukraini-profil-regioniv> (accessed July 2025).

2. Туберкульоз, ВІЛ/СНІД, соціально значущі інфекції: Показники захворюваності і смертності від туберкульозу у Харківській області нижчі, ніж у середньому по Україні, хоча ефективність лікування нових випадків дещо нижча за середньоукраїнську. За іншими соціально значущими інфекціями (ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити, ІПСШ) рівні переважно не перевищують або лише трохи перевищують середні по Україні.

3. Захворюваність на злоякісні новоутворення: Онкологічна захворюваність у регіоні приблизно відповідає середнім показникам по Україні, проте значна частка випадків виявляється на пізніх стадіях.

4. Репродуктивне здоров'я, дитяча смертність: Материнська смертність у регіоні за 2023 рік не зафіксована, маюкова смертність нижча, ніж по Україні. Показники охоплення щепленнями дітей здебільшого високі, хоча для окремих вакцин охоплення нижче 90%.

5. Хронічні неінфекційні захворювання та психічне здоров'я: В області спостерігається високий рівень розладів психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю, опіоїдів, інших психоактивних речовин. Основний тягар припадає на алкогольну залежність.

6. Травматизм та ДТП: В області реєструється суттєва кількість дорожньо-транспортних пригод із постраждалими, включаючи випадки з травмованими пішоходами.

З огляду на загальнообласні тенденції, для селища Старий Салтів можна очікувати подібний профіль захворюваності:

- Інфекційна та епідемічна ситуація є контрольованою, хоча вразливість до пандемічних загроз і зростаючий тягар хронічних захворювань вимагають постійної уваги.
- Висока поширеність шкідливих звичок (алкоголізм, наркоманія) – суттєвий фактор ризику для громадського здоров'я.
- Важливим резервом для покращення здоров'я є підвищення рівня ранньої діагностики онкозахворювань, охоплення щепленнями та розвиток профілактичних програм.

У селищі Старий Салтів розташована Старосалтівська селищна амбулаторія Комунального закладу охорони здоров'я «Центр первинної медико-санітарної допомоги Вовчанського району» (20 працівників), яка обслуговує до 5.000 чол. населення ОТГ (сmt Старий Салтів, с. Зарічне, с. Метайлівка, с. Березники) та Рубіжненської сільської ради (с. Верхній Салтів, с. Замулівка, с. Байрак, с. Українка). Зона обслуговування амбулаторії – 15 км. В 2018 році завершена реконструкція цієї будівлі.

					1701	Лист
						27
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2.2. Прогнозні зміни поточного стану довкілля, якщо проект змін до Генерального плану селища Старий Салтів не буде затверджено

Атмосферне повітря. Якщо проект змін до генерального плану не буде затверджено, основні характеристики стану атмосферного повітря в селищі залишаться без суттєвих змін. З огляду на віддаленість селища від промислових центрів, незначну кількість великих виробничих об'єктів і переважання побутових джерел забруднення, ймовірне збереження стабільного рівня забруднення повітря. Протягом останніх років на рівні області фіксується тенденція до зростання загального обсягу викидів забруднюючих речовин, однак цей тренд у значній мірі формується за рахунок зростання промислового, транспортного та енергетичного навантаження в інших адміністративних центрах. Для Старого Салтова характерна сталість основних джерел викидів (переважно – комунальні та дрібні підприємства, транспорт, АЗС), а їхній потенціал щодо зростання забруднення є обмеженим. За відсутності нових значущих виробничих потужностей очікується збереження існуючого рівня впливу на повітря, або навіть незначне зменшення через технологічне оновлення та природне старіння обладнання.

Клімат та несприятливі погодні явища. Глобальні та регіональні тенденції зміни клімату будуть зберігатися незалежно від реалізації чи нереалізації змін до генерального плану селища. Вірогідно, тенденція до підвищення середньорічної температури, зростання кількості днів з екстремальними температурами, хвилями спеки і посух, а також нестійкий характер опадів (інтенсивні дощі влітку, зменшення тривалості зим з постійним сніговим покривом, із тенденцією до посушливості) будуть продовжувати проявлятися у майбутньому (рис. 2.6., 2.7.). Особливо актуально це для аграрного сектору, озеленення і забезпечення комфортних умов для проживання населення.

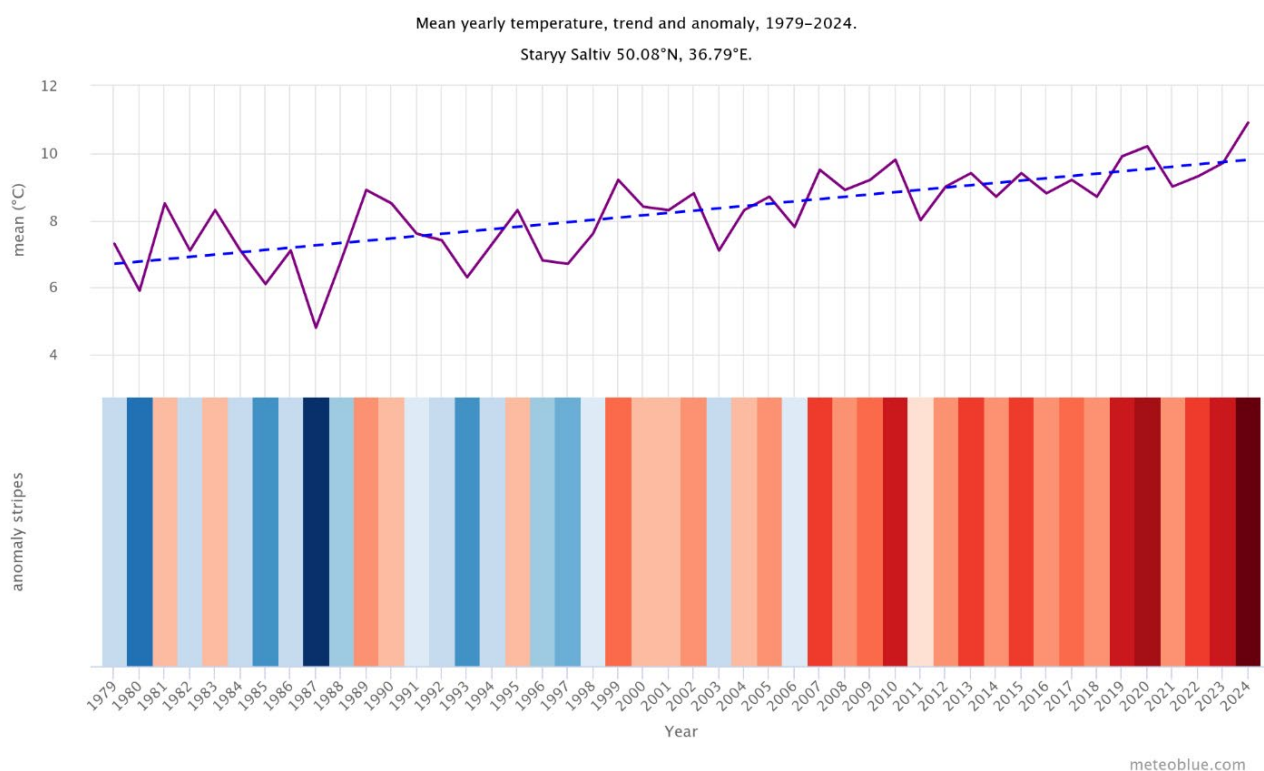

Рисунок 2.6. Річна зміна температури Старий Салтів
(за даними <https://www.meteoblue.com/>)

Лінія тренду зміни клімату (пунктирна синя лінія) показує, що температурний тренд є позитивним і в Старому Салтові стає тепліше внаслідок зміни клімату. У нижній частині

графіка показані так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга представляє середню температуру за рік - синя для більш холодних і червона для більш теплих років.

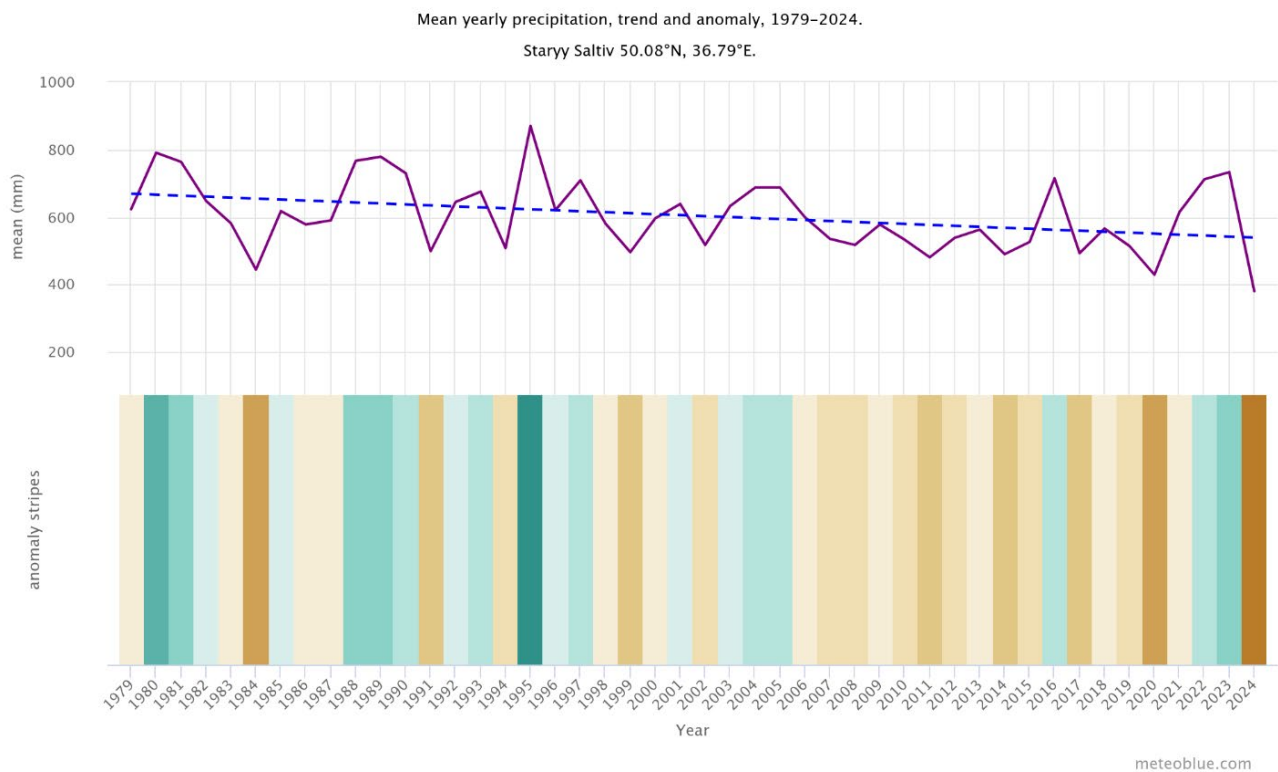

Рисунок 2.7. Річна зміна кількості опадів - Старий Салтів
(за даними <https://www.meteoblue.com/>)

Лінійна тенденція зміни клімату (пунктирна синя лінія) показує, що умови в Старому Салтові з часом стають сухішими. У нижній частині графіка показані так звані смуги опадів. Кожна кольорова смуга відображає загальну кількість опадів за рік – зелена для більш вологих і коричнева для більш сухих років.

Водні ресурси. У разі збереження статус-кво слід очікувати, що існуючий гідрологічний режим Печенізького водосховища збережеться разом із характерними для нього проблемами, такими як ерозія берегів, забруднення вод фосфатами та періодичне надходження недостатньо очищених стічних вод. Продовжиться деградація водопровідної мережі, яка вже нині характеризується близько 90% зношеності, що призводить до часткових відключень водопостачання, частих аварійних ситуацій і суттєвих втрат води. Залишається ризик подальшого погіршення якості води у криницях і свердловинах, зокрема через підтоплення, неконтрольоване забруднення або відсутність належної очистки. Комплексні заходи з відновлення чи розвитку сучасних очисних споруд та інфраструктури на найближчу перспективу не плануються, що посилюватиме проблеми із водопостачанням і якістю питної води. Також залишаються невирішеними конфлікти щодо дотримання водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, що ускладнює вирішення низки земельних питань. Загалом, без впровадження сучасних модернізаційних чи організаційних рішень можна очікувати поступового погіршення технічного стану водопровідної інфраструктури та підвищення ризиків локального погіршення якості води для населення.

Земельні ресурси і ґрунти. Якщо не буде затверджено змін до генерального плану, залишиться діюча структура землекористування з усіма її проблемами:

- Збережеться фрагментована й нераціональна структура землеволодіння, обмежена наявними резервами земель запасу.

- Триватиме процес деградації земель, ерозії ґрунтів на схилах, засмічення і порушення природного рослинного покриву на незабудованих ділянках.
- Продовжиться недостатнє використання потенціалу рекреаційних і зелених зон, землі громадського користування залишаться малорозвиненими або малодоступними для громади.
- Рівень сільськогосподарського використання земель залишиться стабільним, однак існуючі проблеми – фрагментованість, самовільне використання окремих ділянок – зберігатимуться.

Загалом, без втручань та коригування територіальної організації простору очікується стабілізація або повільне погіршення стану ґрунтів у результаті ерозійних і антропогенних процесів.

Біорізноманіття та природоохоронні території. Якщо зміни до генерального плану селища Старий Салтів не будуть затверджені, біорізноманіття збережеться на поточному рівні, однак ключові фрагменти природних і напівприродних екосистем, зокрема заплави, балки та прибережні схили, залишатимуться під постійною загрозою деградації. Причинами цього можуть бути фрагментація, самосів, витоптування, забруднення, а також неконтрольований доступ на чутливі території. Через відсутність стратегічного планування питання створення нових природоохоронних територій фактично залишатиметься відкритим, що обмежить можливості інтеграції селища у регіональні екологічні мережі. Водночас існуватиме ризик посилення негативного впливу рекреаційного навантаження, випасу та самовільної забудови на особливо цінних природних ділянках. Відсутність містобудівного регулювання також ускладнюватиме ефективний захист лісового заказника, прибережних зон, долини річки й середовищ існування рідкісних видів флори та фауни. Загальна тенденція при цьому – поступова деградація та фрагментація природних екосистем і зниження рівня біорізноманіття через нескоординованість охоронних заходів.

Ландшафти та культурна спадщина. У сфері збереження ландшафтів та культурної спадщини природні та напівприродні ландшафти залишаться без чіткої системи охорони й відновлення. Дефіцит зелених зон загального користування збережеться, що призведе до подальшого структурного порушення цілісності ландшафту, особливо на межі між урбанізованими і природними територіями. Пам'ятки культурної спадщини також залишаться вразливими – їхній стан не покращиться, а окремі ділянки перебуватимуть під ризиком втрати або пошкодження внаслідок несанкціонованої діяльності, відсутності належного догляду та обмеженого фінансування.

Управління відходами. Система управління відходами збережеться зі всіма її нинішніми недоліками: охоплення населення послугами із вивозу, зберігання та утилізації твердих побутових відходів залишиться недостатнім, триватиме поява стихійних сміттєзвалищ, не відбуватиметься роздільний збір, а ринки збуту вторинної сировини так і не розвинулись. Полігон побутових відходів продовжить функціонувати без модернізації, що з роками лише підвищуватиме ризики забруднення навколишнього середовища та опосередкованого негативного впливу на здоров'я населення. Без змін у системі управління відходами ймовірно подальше накопичення стихійних звалищ і погіршення загального санітарного стану території.

Здоров'я населення. Стан здоров'я населення визначатиметься продовженням існуючих тенденцій: зберігатиметься відносно контрольована епідеміологічна ситуація, але зростатиме тягар хронічних неінфекційних захворювань, буде високою поширеність шкідливих звичок, а також ризики для окремих вразливих груп населення – внутрішньо переміщених осіб, людей похилого віку тощо. Медична інфраструктура залишиться на поточному рівні, без розширення чи модернізації медичних і соціальних послуг, що може призвести до подальшого скорочення населення і погіршення доступу до необхідних сервісів, особливо у разі загострення воєнних чи соціально-економічних ризиків.

					1701	Лист
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		30

Прогнозні зміни поточного стану довкілля. У разі, якщо проєкт змін до генерального плану селища Старий Салтів не буде затверджено, функціонування селища визначатимуться інерцією існуючих процесів, впливом зовнішніх чинників і частковими зусиллями окремих суб'єктів господарювання та місцевої влади. Без впорядкування управління територією селища, що забезпечує Генеральний план, очікується поступове накопичення екологічних і соціальних проблем, збільшення ризиків для природних ресурсів і здоров'я населення, обмеження можливостей для відновлення, збереження та сталого розвитку території. Зростає ймовірність втрати унікальних природних і культурних цінностей, погіршення умов проживання та конкурентоспроможності території в цілому.

					1701	Лист
						31
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

У цьому розділі надається характеристика територій, на яких передбачається зміна функціонального призначення відповідно до проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів. Оцінювання охоплює території безпосередньої реалізації проектних рішень, а також прилеглі зони, які можуть зазнати вторинного впливу, включаючи природоохоронні об'єкти, існуючу забудову, прибережно-захисні смуги та інші екологічно чутливі ділянки. Аналіз проводиться з урахуванням характеру запланованої діяльності, функціонального зонування території, а також просторових, екологічних і соціально-демографічних особливостей відповідних ділянок. У межах розділу також ідентифікуються території з потенційними екологічними ризиками чи обмеженнями у використанні, які потребують особливої уваги під час планування подальших заходів. Ймовірні напрями впливу на довкілля визначаються узагальнено, без детальної кількісної оцінки, яка надається у наступних розділах звіту.

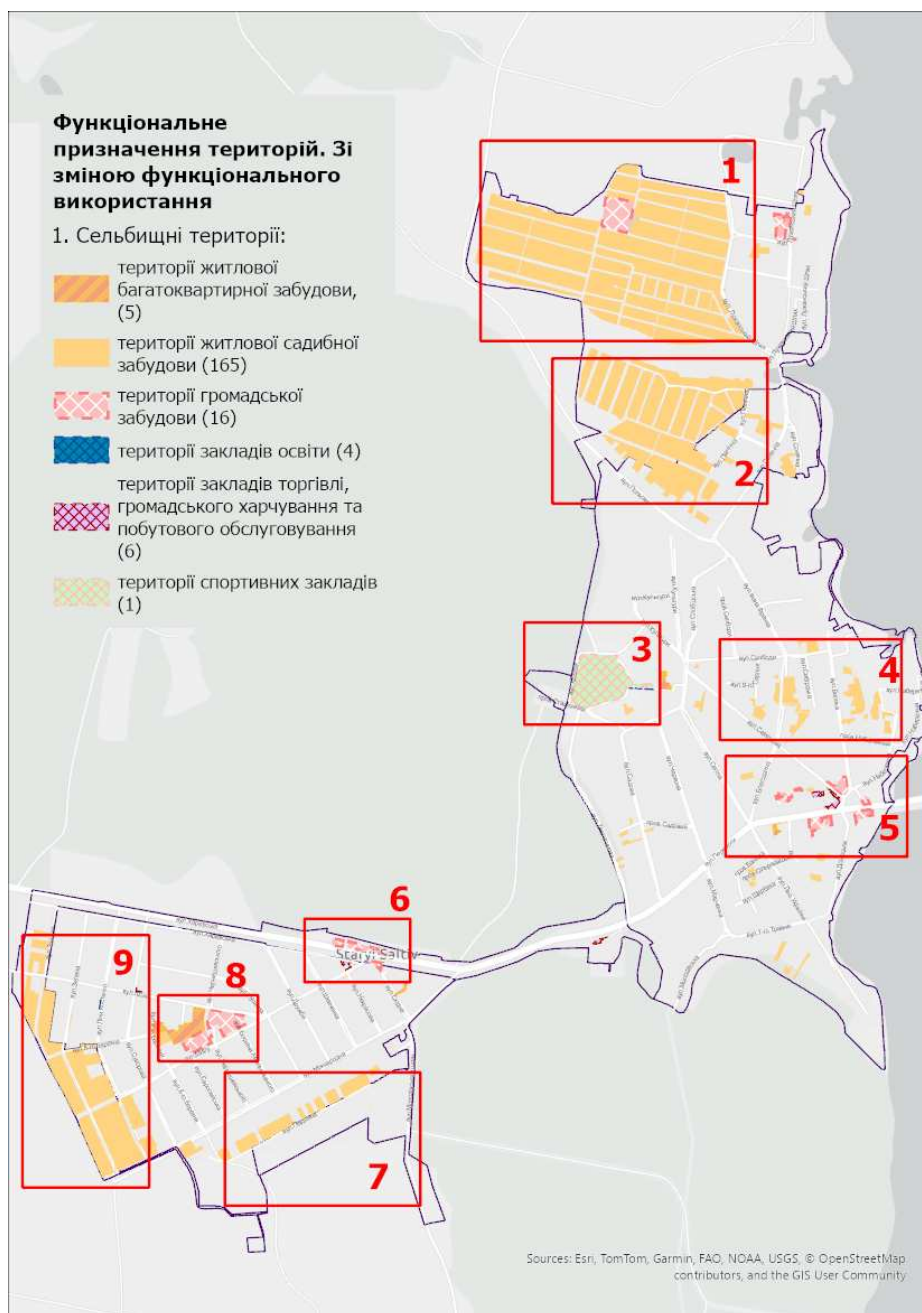

Рисунок 3.1. Картосхема розміщення проектних сельбищних територій

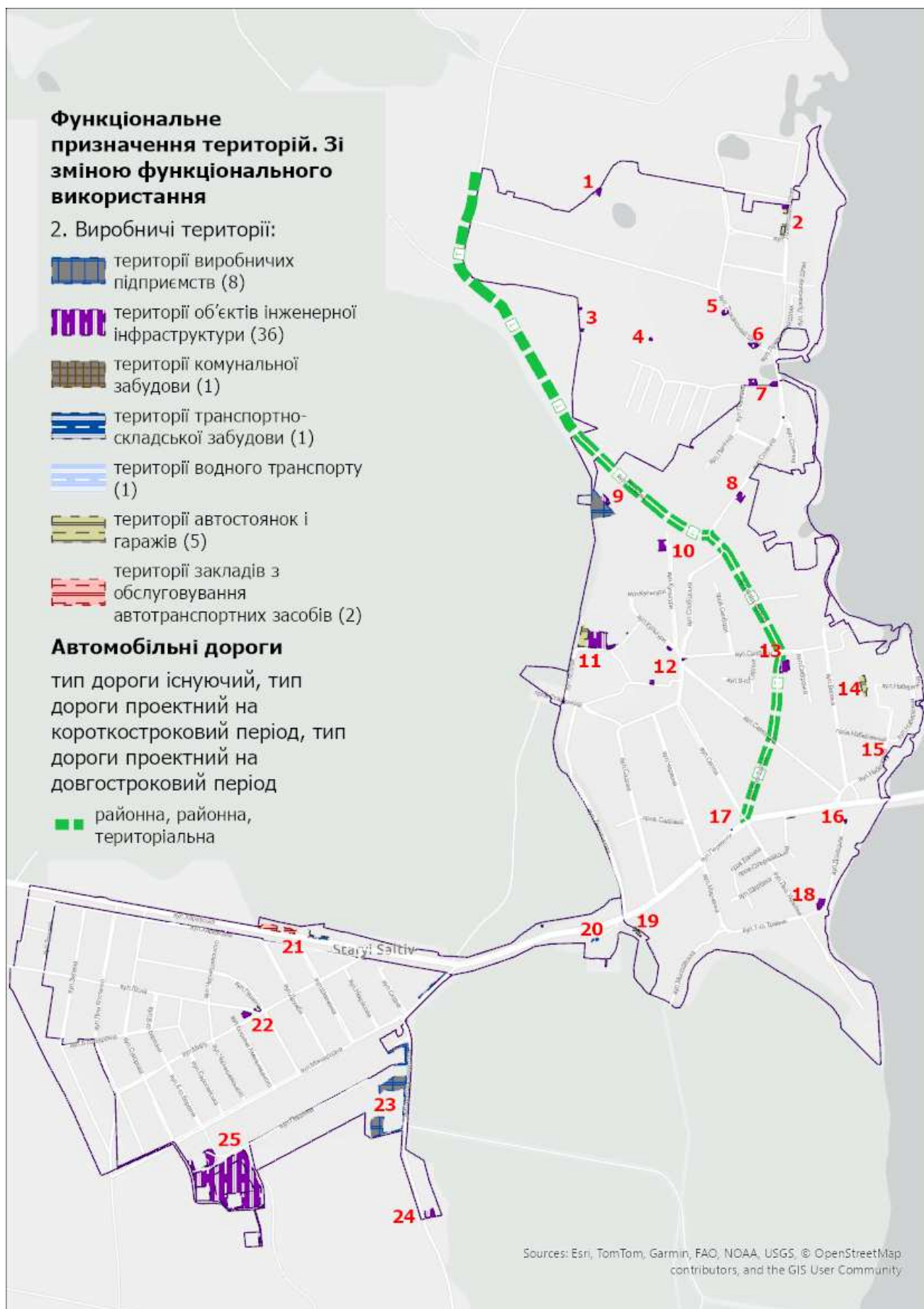

Рисунок 3.2. Картосхема розміщення проектних виробничих територій і проектної територіальної автодороги

**Характеристика територій, на яких проектом передбачається зміна їх
функціонального призначення
(№ території позначені на рис. 3.1. і 3.2.)**

У колонках позначені:

I. Планована зміна призначення території (проект)

II. Функціональне призначення території (існуюче)

III. Розташування

IV. Зони впливу викидів забруднюючих речовин стаціонарними і пересувними джерелами

V. Території водних об'єктів (прибережні захисні смуги водоохоронні зони)

VI. Природно-заповідний фонд та інші природоохоронні території, зокрема ареали із природною і напівприродною рослинністю

VII. Території розвитку екзогенних геологічних процесів

VIII. Санітарно-захисні зони

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Сельбищні території (позначені на рис. 3.1.)								
1	Території житлової садибної забудови у поєднанні із громадською забудовою	На проєктній території населеного пункту (поточне використання – дачна забудова)	У крайній північній частині селища, західніше вулиці Лужанськй Шлях	відсутні	ні	ні	ні	ні
2	Території житлової садибної забудови	На проєктній території населеного пункту (поточне використання – дачна забудова і трав'яна рослинність)	У північній частині селища, між вулицями Польова і Сонячна	відсутні	Вулиця запроектована днищі балки із струмком – забруднення поверхневих вод	ні	Частина забудови на схилах балки, які можуть піддаватись змиву. Підтоплення на днищі балки	ні
3	Території спортивних закладів у поєднанні із територією житлової багатоквартирної забудови	Спортивний заклад на місці територій громадської забудови і закладів освіти; житлова багатоквартирна забудова на місці територій автостоянок і гаражів	У північно-західній частині селища, між вулицями Кіселик і Культури	відсутні	ні	ні	Частина території на схилі, може піддаватись змиву і розмиву	СЗЗ Старосалтівське ремонтно-транспортне підприємство СЗЗ гаражі
4	Території житлової садибної забудови	Території для сінокосіння і випасання, частина під ріллею і перелогами	У центральній частині селища, між вулицями Семенова – Свободи – Набережна	відсутні	ні	Житлова забудова проєктується на вільних землях місці ділянок із напівприродною	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
						рослинніс тю		
5	Території громадськ ої забудови переважно, частково території закладів торгівлі, громадськ ого харчуванн я та побутовог о обслуговув ання	Території для сінокосіння і випасання, Території житлової садибної забудови, території вулиць і доріг, Території громадської забудови на місці закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговуванн я	У центральні й частині селища, вздовж вулиці Перемоги, поблизу вдсх. Печенізьке	відсутні	ні	Частина територій проектує ться на вільних землях місці ділянок із напів-природно ю рослинніс тю	ні	Частина територ ій у СЗЗ Автовок залу
6	Території громадськ ої забудови у поєднанні із територіям и закладів культури та дозвілля	На проектній території населеного пункту Придорожня територія	На виїзді із відокремле ної частини до основної частини селища, вздовж вулиці Харківська	відсутні	ні	На межі лісового заказнику Старосал тівський і території Смарагдо вої мережі, які входять в проектова ну Регіональ ну екомереж у	ні	ні
7	Території житлової садибної забудови	Території під ріллею та перелогами	На південній околиці відокремле ної частини селища між вулицями Міжнародн а і Південна	відсутні	ні	ні	ні	ні
8	території житлової багатоквар тирної забудови у поєднанні із територіям и громадськ ої забудови	Території під ріллею та перелогами	У центрі відокремле ної частини селища між вулицями Лісна і Миру	відсутні	ні	ні	ні	ні
9	Території житлової садибної забудови	На проектній території населеного пункту. Території під ріллею та перелогами	На західній околиці відокремле ної частини селища західніше вулиць Західна і Зелена	відсутні	ні	ні	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Виробничі території (позначені на рис. 3.2.)								
1	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод)	На проектній території населеного пункту. Під трав'яною рослинністю	На проектній території населеного пункту. На крайній північній межі	відсутні	ні	ні	ні	ні
2	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар - накопичувач очищених стічних вод) території автостоянок і гаражів (2 автостоянки на 10 місць кожна)	На проектній території населеного пункту. Під трав'яною рослинністю	На проектній території населеного пункту. На крайній північно-східній межі	викиди автотранспорту можуть забруднювати рослинність, атмосферне повітря і ґрунти, шумове забруднення	200 метрів до Печенізьке водосховище, за рахунок змиву забруднений ґрунт може потрапляти у водосховище	У зоні впливу ділянки із трав'яною рослинністю	ні	ні
3	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС і очисні споруди поверхневих стічних вод)	На проектній території населеного пункту. Під деревною рослинністю, на схилах балки	На проектній території населеного пункту. Північно-західна межа селища	відсутні	Розташовані на схилах балки, під час аварії стоки можуть потрапити у поверхневі води	ні	ні	ні
4	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод)	На проектній території населеного пункту. Під деревною рослинністю, на схилі балки	На проектній території населеного пункту. У північно-західній частині селища	відсутні	Розташовані на схилах балки, під час аварії стоки можуть потрапити у поверхневі води	ні	ні	ні
5	території об'єктів інженерної інфраструктури	На проектній території населеного пункту. На території під виробничою забудовою	На проектній території населеного пункту. У північній частині селища, у центрі цієї частини, по вулиці	відсутні	ні	ні	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Лужанський Шлях					
6	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС)	На проектній території населеного пункту. Під деревною рослинністю, на схилі балки	На проектній території населеного пункту, у її південній частині, ближче до основної існуючої частини селища, по вулиці Лужанський Шлях	відсутні	ні	ні	ні	ні
7	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС і очисні споруди поверхневих стічних вод)	На проектній території населеного пункту. Під деревною рослинністю	На проектній території населеного пункту. На межі із основною частини селища, західніше вулиці Лужанський Шлях	відсутні	ні	ні	ні	ні
8	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС і очисні споруди поверхневих стічних вод)	Території для сінокошення і випасання худоби	Між вулицями Сонячна і Івана Франка	відсутні	ні	ні	ні	ні
9	території виробничих підприємств в (Підприємство 5 класу) і території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар - накопичувач очищених стічних вод)	Території під ріллею і перелогами	Південніше вулиці Польової	відсутні	ні	На межі лісового заказнику Старосалтівський і території Смарагдової мережі, які входять в проектovanу Регіональну екомережу	ні	ні
10	території об'єктів інженерної інфраструктури	Території виробничих підприємств	Вулиця Культури	відсутні	ні	ні	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	(об'єкти на каналізаційних мережах)							
11	території об'єктів інженерної інфраструктури; території автостоянок і гаражів (гаражі)	Території для сінокошіння і випасання худоби	Вулиця Кіселик	У зоні впливу ділянки об'єкти ПЗФ і Смарагдової мережі, викиди автотранспорту можуть забруднювати рослинність, атмосферне повітря і ґрунти, шумове забруднення	ні	На межі лісового заказнику Старосалтівський і території Смарагдової мережі, які входять в проєктовану Регіональну екомережу		ні
12	території об'єктів інженерної інфраструктури (об'єкти на каналізаційних мережах, очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар-накопичувач очищених стічних вод)	Території житлової багатоквартирної забудови, території автостоянок і гаражів	Вулиця Культури	відсутні	ні	ні	ні	ні
13	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар-накопичувач очищених стічних вод)	Території для сінокошіння і випасання худоби	Між вулицями Івана Франка і Сибірська	відсутні	ні	ні	ні	ні
14	території автостоянок і гаражів (автостоянка на 115 місць)	Території для сінокошіння і випасання худоби	Між вулицями Велика і Набережна	Проектується на вільних землях, Викиди автотранспорту	Частина ділянки у верхів'ях балки, яка відкривається у Печенізьке	Проектується на вільних землях, вкритих чагарниковою і	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
				можуть забруднювати атмосферне повітря і ґрунт, шумове забруднення	вдх, викиди транспорту можуть потрапляти у поверхневі води	трав'яною рослинністю		
15	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод)	Території під трав'яною рослинністю, на проектній території селища	Східніше вулиці Набережна	відсутні	ні	ні	ні	ні
16	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди поверхневих стічних вод)	Зелені насадження спеціального призначення	Вулиця Донецька	відсутні	Планується у балці, що відкривається у Печенізьке вдх, під час аварії стоки можуть потрапити у поверхневі води	ні	ні	ні
17	території об'єктів інженерної інфраструктури (каналізація)	Території автомобільного транспорту	Вулиця Перемоги	відсутні	ні	ні	ні	ні
18	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди поверхневих стічних вод)	Території під ріллею і перелогами і Території для сінокошіння і випасання худоби	Між вулицями Лесі Українки і Донецька	відсутні	Розташовані на схилах річкової долини, під час аварії стоки можуть потрапити у поверхневі води			ні
19	території автостоянок і гаражів	Проектна територія селища, під деревними насадженнями	Між проектною відокремленою територією селища і основною частиною, південніше вулиці Перемоги	Проектується на вільних землях, Викиди автотранспорту можуть забруднювати ґрунт	Ділянка на схилах балки, яка відкривається у Печенізьке вдх, викиди транспорту можуть потрапляти у поверхневі води	Проектується на вільних землях, вкритих деревною рослинністю	ні	ні
20	території виробничих підприємств (підприємство по виготовленню	Проектна територія селища, під деревними насадженнями	Між проектною відокремленою територією селища і основною частиною,	Потенційний вплив виробничих підприємств із виготовлення пестицидів	Водні об'єкти на значній віддалі, до Печенізького вдх більше 1 км	Ділянка проектується на ділянці із деревною рослинністю	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	пестициди в, підприємство 5 класу)		по вулиці Перемоги	охоплює ризики для повітря, води, ґрунтів, формування відходів, шуму і здоров'я населення.				
21	території закладів з обслуговування автотранспортних засобів (АЗС, колонки і резервуари), території транспортно-складської забудови (дорожня експлуатаційна дільниця)	Комплекс придорожньої забудови, забетоновані поверхні, придорожна трав'яна рослинність	У межах проектної відокремленої території селища, по вулиці Перемоги	У зоні впливу потрапляють природоохоронні території, ризик хімічного і шумового забруднення ландшафту внаслідок як функціонування підприємства, так і викидів автотранспорту	Водні об'єкти на значній віддалі, до Печенізького вдсх більше 1 км	Ділянка проектується на межі лісового заказника Старосалтівський і території і Смарагдової мережі, становить загрозу для біорізноманіття	ні	ні
22	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар-накопичувач очищених стічних вод)	Території під ріллею і перелогами	У межах проектної відокремленої території селища, вулиця Миру – Пушкіна	відсутні	ні	ні	ні	ні
23	території виробничих підприємств в (підприємство 5 класу)	Території під ріллею і перелогами	У межах проектної відокремленої території селища, у її південній частині, по вулиці Молодівський Шлях	ні	ні	ні	ні	ні
24	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод,	Території під ріллею і перелогами	У межах проектної відокремленої території селища, у її крайній південній частині, по вулиці	відсутні	ні	ні	ні	ні

№	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	резервуар - накопичувач очищених стічних вод)		Молодівський Шлях					
25	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар - накопичувач очищених стічних вод)	Території під ріллею і перелогами	У межах проектної відокремленої території селища, у її крайній південній частині, по вулиці Південна	відсутні	ні	ні	ні	ні

Автомобільна дорога (позначені на рис. 3.2.)

	Районна, територіальна	території вулиць та доріг	Територіальна дорога проектується по існуючим вулицям	Планується збільшення інтенсивності руху транспорту, що загрожує збільшенням обсягів викидів в атмосферне повітря і ймовірне забруднення ґрунтів у зоні впливу, шумове забруднення	ні	Частина ділянки автодороги проходить на межі ПЗФ і Смарагдової мережі, ризики через викиди і шумове забруднення	ні	ні
--	-------------------------------	---------------------------	---	--	----	---	----	----

На території селища у рамках реалізації проєкту змін до Генерального плану передбачено створення численних і різноманітних зелених зон, зокрема рекреаційно-туристичних територій, територій природних ландшафтів, призначених для рекреаційних цілей, пляжів, лісів, зелених насаджень загального та спеціального призначення (рис. 3.3.). Детальна характеристика ділянок, на яких планується створення цих зелених зон, не надається, оскільки в більшості випадків це або рілля, або вже існуючі зелені насадження, наприклад, території, що використовуються під сінокоси та випасання худоби. Введення нових зелених зон і розширення існуючих чинитиме виключно позитивний вплив на довкілля, сприятиме підвищенню екологічної стійкості території, поліпшенню умов для відпочинку населення та збереженню природної різноманітності.

Заболочування територій має поширення у північній частині селища Старий Салтів. Такі території приурочені до днищ балок, які дреноують поверхню надзаплавної тераси Сіверського Донця. Загальна площа заболочених територій в межах населеного пункту складає 1,32 га.

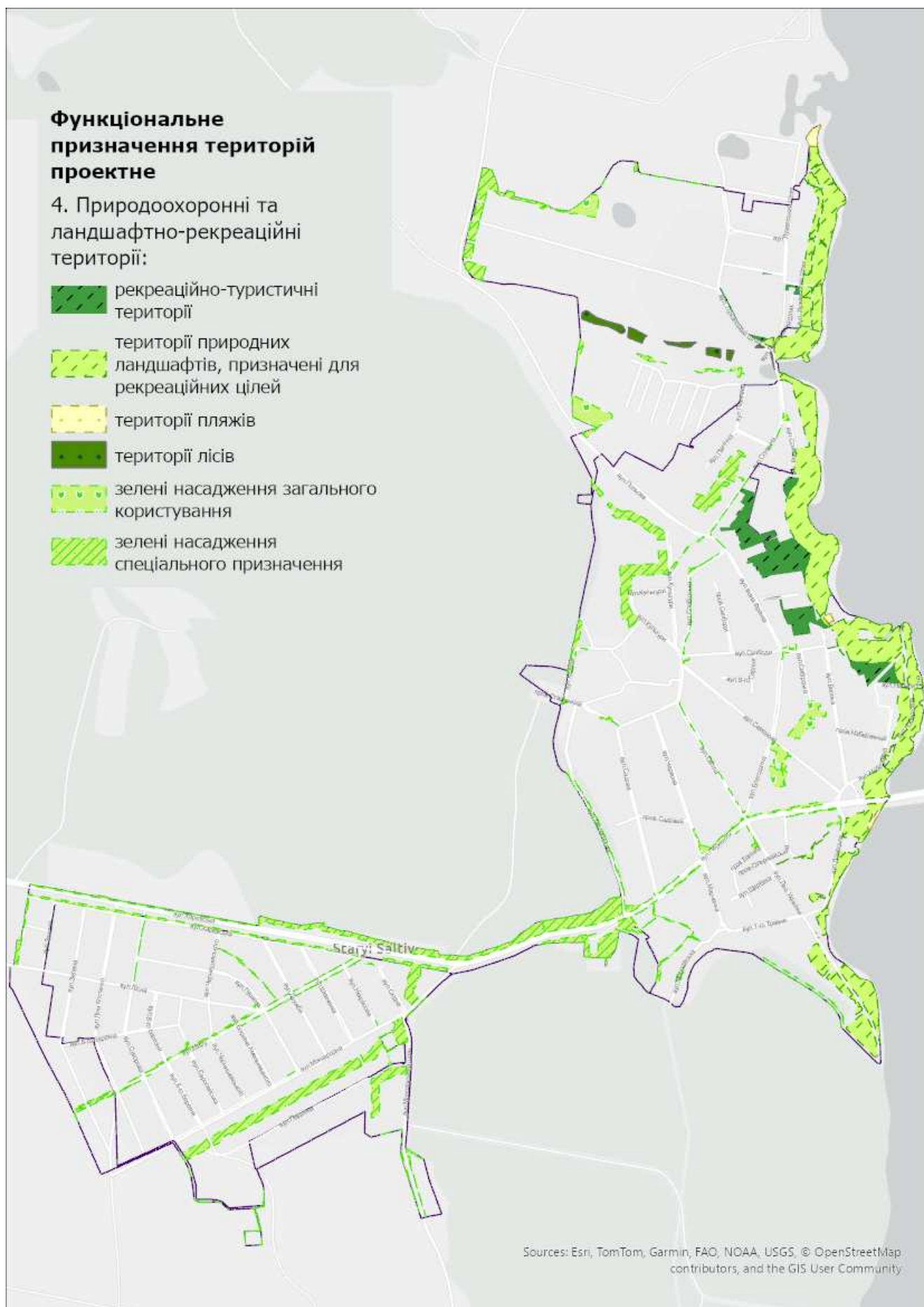

Рисунок 3.3. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні проектні території (зі зміною функціонального призначення)

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

У цьому розділі наведено узагальнення основних екологічних проблем та ризиків впливу на здоров'я населення, які мають безпосередній просторовий або функціональний зв'язок із реалізацією положень документа державного планування. Особливу увагу приділено тим проблемам, які можуть посилитися, залишитися невирішеними або набути нової актуальності внаслідок реалізації проєктних рішень. Аналіз охоплює території, що потенційно потрапляють під вплив, зокрема з урахуванням природоохоронного статусу, санітарно-епідемічних вимог, наявних екологічних обмежень та стану компонентів довкілля. Для структурованого представлення матеріалу використано таблицю 4.1, у якій екологічні проблеми та ризики пов'язані з відповідними просторовими характеристиками та положеннями Проєкту змін до Генерального плану.

Таблиця 4.1

Основні екологічні проблеми і ризики впливу на здоров'я населення

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення
Забруднення атмосферного повітря	Збільшення викидів від транспорту та виробничих об'єктів; локальне накопичення шкідливих речовин у зонах щільної забудови	Вулиці з інтенсивним рухом, нові виробничі зони, прилеглі до житлових кварталів	Розвиток транспортної інфраструктури, розміщення нових підприємств, будівництво автостоянок
Забруднення поверхневих вод	Потрапляння стічних вод та поверхневого стоку без належної очистки, накопичення фосфатів, забруднення водойм	Долини балок, прибережні смуги Печенізького водосховища, місця розміщення очисних споруд	Розвиток каналізаційної мережі, забудова у зниженнях, реконструкція очисних споруд
Вплив на біорізноманіття	Фрагментація природних оселищ, скорочення площі напівприродної рослинності, втрати місць існування рідкісних видів	Околиці селища, ділянки біля лісових масивів, схили, заплавні зони	Зміна функціонального призначення земель, нова забудова, розвиток рекреаційних територій
Вплив на здоров'я населення	Підвищення рівня забруднення повітря, ризик забруднення питної води, шумове навантаження	Житлові райони, прилеглі до основних доріг, місця розміщення інженерної інфраструктури, викиди від АЗС і автостоянок	Розміщення нових виробничих зон, модернізація мереж, збільшення щільності забудови, проєктні автостоянки, АЗС
Накопичення побутових відходів і будівельного сміття	Формування несанкціонованих смітників, накопичення відходів у прибережних зонах, зростання кількості будівельних і твердих побутових відходів	Місця колишньої забудови, прибережні зони, околиці	Відновлення будівництва, розчищення територій під забудову, реконструкція інженерної інфраструктури
Ризики деградації ґрунтів та ерозії	Поглиблення ерозійних процесів на схилах, винос родючого шару, локальне підвищення запиленості, вилучення вільних земель із родючими ґрунтами	Схили терас, зони забудови на межі із сільськогосподарськими угіддями	Освоєння нових територій, зміна землекористування, збільшення площі забудови

Забруднення атмосферного повітря. У структурі проектних рішень ризику забруднення атмосферного повітря в першу чергу пов'язані з наявністю виробничих, транспортних, сільськогосподарських і сервісних підприємств, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин. Основними джерелами залишаються газове господарство, ремонтно-транспортне підприємство, водоканал, автозаправна станція, дорожні підприємства, сільськогосподарські підприємства й автотранспорт. Типові забруднюючі речовини включають оксиди вуглецю, азоту, сірки, аміак, метан, пил, леткі органічні сполуки, продукти спалювання ПММ і добрив.

Хоча безпосередньо в селищі відсутні потужні промислові підприємства, у разі реалізації нових виробничих об'єктів, логістичних хабів чи розширення транспортної інфраструктури, характерними залишаються тенденції до збільшення локального забруднення повітря. Особливо це стосується зон із щільним розміщенням об'єктів комунально-складської та транспортної інфраструктури поруч із житловою забудовою. Посилення навантаження можливе і через несанкціоноване спалювання відходів або решток рослинності, що притаманно сільським громадам. Підвищується імовірність локального підвищення концентрацій основних забруднювачів у періоди пікових навантажень.

Забруднення поверхневих вод. Водні ресурси селища тісно пов'язані з Печенізьким водосховищем, яке відіграє ключову роль у водопостачанні. Проблемними залишаються наслідки неефективної роботи очисних споруд і амортизації мереж: частина стічних вод потрапляє до водосховища недостатньо очищеною, що сприяє зростанню рівня фосфатів. Окремі ділянки водопровідної мережі та колодязі перебувають у незадовільному технічному стані, що підвищує ризик забруднення підземних вод.

Проектні рішення, пов'язані з розміщенням або модернізацією очисних споруд, будівництвом або реконструкцією мереж, здатні вплинути на стан поверхневих і підземних вод. Будь-яке збільшення навантаження на систему водовідведення, зокрема через нові житлові масиви, виробничі чи рекреаційні зони, в умовах незавершеної модернізації мережі може посилювати вже існуючі проблеми. Додатково ризики зростають у зонах, де функціональне зонування проектом збільшує частку територій у межах прибережних захисних смуг або на ерозійно небезпечних схилах.

Вплив на біорізноманіття та природоохоронні території. Біорізноманіття селища є досить вразливим через фрагментацію природних середовищ існування, зменшення площі напівприродних територій та вплив на місця існування рідкісних видів. Заплановані зміни у функціональному призначенні ділянок, особливо на межі із лісовим заказником місцевого значення чи в заплавах водосховища, можуть призвести до посилення тиску на цінні природні комплекси, фрагментації екосистем, скорочення оселищ для охоронюваних видів фауни.

Проектні рішення, які передбачають розміщення нових виробничих, транспортних, житлових чи рекреаційних об'єктів у безпосередній близькості до природоохоронних територій або у зонах з природною рослинністю, є додатковим фактором деградації ландшафтів і оселищ. Водночас передбачене створення нових зелених зон здатне частково компенсувати втрати, однак за умови якісного виконання природоохоронних заходів і належного планування.

Вплив на здоров'я населення. Якість життя населення селища Старий Салтів безпосередньо пов'язана з екологічними умовами. Основними проблемами залишаються ризики забруднення повітря, як наслідок – поширення респіраторних захворювань, а також погіршення якості питної води, зростання інфекційних і хронічних хвороб. Відсутність ефективного роздільного збору відходів, епізодичне спалювання сміття й рослинних залишків, функціонування полігону побутових відходів без сучасного облаштування – все це формує додатковий тиск на здоров'я мешканців. Заплановані зміни у функціональному призначенні територій, що збільшують щільність забудови, розміщення нових підприємств чи зон відпочинку, можуть у разі неякісної організації призвести до зростання кількості джерел

потенційної загрози для здоров'я – як через підвищене забруднення довкілля, так і через зростання ризиків аварійних ситуацій, шуму, транспортних аварій.

Вплив війни. За даними Державної екологічної інспекції у Харківській області станом на 11.10.2024 року, у 2023 році на території селища Старий Салтів були зафіксовані випадки пошкодження об'єктів соціальної інфраструктури внаслідок обстрілів підрозділами збройних сил та відомств РФ. Зокрема, значних ушкоджень зазнали адміністративні будівлі селищної ради, Центр надання адміністративних послуг, Центр підтримки підприємництва, школа у Старому Салтові, а також селищна бібліотека. Внаслідок цих обстрілів на території відповідних земельних ділянок утворилися великі площі засмічення будівельними відходами та залишками від влучання боєприпасів, що становить серйозну екологічну проблему для громади.

Площа забруднених територій у кожному з випадків складає від 3 до 26 тисяч квадратних метрів, а обсяг відходів перевищує 100 м³ на кожній ділянці. Такі відходи містять не лише уламки будівельних матеріалів, а й потенційно небезпечні залишки вибухових пристроїв, боєприпасів, а також забруднення ґрунту важкими металами та іншими токсичними речовинами. Масштабне засмічення та фізичне руйнування поверхневого шару ґрунту суттєво ускладнює використання зазначених територій за їх цільовим призначенням, створює ризики для здоров'я населення та довкілля. Очищення, рекультивація та екологічно безпечна утилізація відходів вимагають значних ресурсів і часу. Відсутність оперативного реагування може призвести до подальшого поширення забруднення, формування нових стихійних звалищ, розповсюдження шкідливих речовин через поверхневий стік і пил, а також впливу на підземні води. Таким чином, пошкодження соціальної інфраструктури та супутнє екологічне навантаження стали ключовою проблемою довкілля для території громади, а відновлення безпечного середовища, особливо для дітей і вразливих груп, є нагальним завданням місцевої політики у сфері екології та містобудування.

У 2024 і 2025 році обстріли селища Старий Салтів продовжувались, війна триває, тому слід очікувати загострення або поширення екологічних проблем у зв'язку із війною.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ

Під час розроблення проекту змін до генерального плану селища Старий Салтів були враховані міжнародні, державні та регіональні зобов'язання у сфері охорони довкілля та забезпечення сталого розвитку. Основні екологічні цілі та вимоги визначені документами міжнародного і національного рівня:

На міжнародному рівні застосовуються підходи та принципи, закріплені в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, Бернській конвенції, Орхуській конвенції, Боннській конвенції, Директивах ЄС щодо збереження середовища існування та видів, зокрема мета яких – гармонізація національної політики із європейськими екологічними стандартами, збереження біорізноманіття, дотримання прав громадян на безпечне довкілля.

На державному рівні визначальними є:

- Закон України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”, який встановлює досягнення доброго стану довкілля, інтеграцію екологічних міркувань у всі сектори, екосистемний підхід, мінімізацію впливів на довкілля, збереження та відновлення природних ресурсів, підвищення поінформованості населення та участі громадськості.
- Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” – передбачає пріоритет комплексної охорони природи, раціональне використання ресурсів, запобігання забрудненню, посилення відповідальності за екологічні порушення.
- Водний кодекс України – передбачає охорону і раціональне використання водних ресурсів, дотримання прибережних захисних смуг, запобігання забрудненню вод.
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» – визначають процедури врахування екологічних міркувань під час планування територій і реалізації проектних рішень.
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки – ставлять за мету інтеграцію екологічних пріоритетів у просторовий розвиток, удосконалення системи управління природними ресурсами, розвиток інфраструктури, запровадження заходів із збереження водних, земельних, лісових ресурсів.

Документи регіонального і місцевого рівня уточнюють ці екологічні цілі, які були безпосередньо враховані при розробці проекту змін до Генерального плану. У проекті змін до генерального плану селища Старий Салтів було здійснено інтеграцію екологічних вимог до просторового планування, визначено обмеження щодо освоєння територій, враховано необхідність збереження цінних природних та культурних ландшафтів, запропоновано заходи з покращення якості води, повітря, управління відходами, розвитку зелених зон, підвищення стійкості території до кліматичних змін та забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов для населення.

					1701	Лист
						46
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Процес стратегічної екологічної оцінки передбачав аналіз відповідності проектних рішень вимогам міжнародних, державних і регіональних стратегій і програм, а також оцінку можливих наслідків для здоров'я населення (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Відповідність проекту змін до Генерального плану екологічним цілям національної політики

(+) повна відповідність, (+/-) часткова відповідність, (-) невідповідність

Рівень відповідності визначений для таких складових:

1. Атмосферне повітря
2. Зміна клімату
3. Водні ресурси
4. Земельні ресурси і ґрунти
5. Відходи
6. Біорізноманіття
7. Здоров'я населення

Ключові екологічні цілі	Цілі проєкту ГП	Рівень відповідності складовим довкілля						
		1	2	3	4	5	6	7
Міжнародний рівень								
План заходів з виконання Угоди про Асоціацію Україна-ЄС								
Зближення із стандартами ЄС у сфері охорони довкілля, імплементація вимог Бернської конвенції та Директив ЄС щодо охорони природних середовищ і видів, розвиток екологічної політики згідно з європейськими підходами.	нове розташування (перенесення) об’єктів виробничої сфери, створення окремих територій для розташування виключно чи переважно об’єктів виробничої сфери; створення, припинення діяльності, покращення стану обслуговування парків, рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків; створення розвитку відновлювальних альтернативних джерел електроенергії та енергопостачання	+	+			+		
Міжнародні договори України (Орхуська, Бернська, Боннська, CBD, Рамсарська, Кіото, Паризька)								
Дотримання міжнародних зобов’язань щодо збереження біорізноманіття, клімату, захисту вод, підвищення екологічної безпеки	створення, припинення діяльності, покращення стану обслуговування парків, рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків;	+	+				+	+
Національний рівень								
Закон України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”								
Досягнення доброго стану довкілля, екосистемний підхід, формування екологічних цінностей, сталий розвиток, інтеграція екополітики, зниження ризиків, мінімізація впливів, збалансоване природокористування, збереження та відновлення екосистем, доступ громадян до чистого довкілля.	будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування систем водопостачання та водовідведення (каналізування); нове розташування (перенесення) об’єктів виробничої сфери, створення окремих територій для розташування виключно чи переважно об’єктів виробничої сфери; створення розвитку відновлювальних альтернативних джерел електроенергії та енергопостачання	+	+	+				+

Ключові екологічні цілі	Цілі проєкту ГП	Рівень відповідності складовим довідкам						
		1	2	3	4	5	6	7
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки (постанова КМУ від 5.08.2020 № 695, зміни: 13.08.2024 № 940)								
Підвищення конкурентоспроможності регіонів, інтеграція і просторовий розвиток, ефективне управління у сфері регіонального розвитку, збереження ресурсів, просторовий розвиток із врахуванням екологічних факторів.	будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування систем водопостачання та водовідведення (каналізування); створення розвитку відновлювальних альтернативних джерел електроенергії та енергопостачання	+	+	+				+
Регіональний рівень								
Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки								
Поліпшення стану атмосферного повітря, запобігання змінам клімату, ефективне використання водних ресурсів, розвиток екологічної інфраструктури, покращення управління відходами, розвиток науки й освіти у сфері довкілля.	нове розташування (перенесення) об’єктів виробничої сфери, створення окремих територій для розташування виключно чи переважно об’єктів виробничої сфери	+	+					
Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища Харківської області на 2021–2027 роки								
Рациональне використання і відновлення природних ресурсів, зменшення викидів і скидів забруднюючих речовин, відновлення та збереження водних екосистем, розвиток моніторингу довкілля, розширення природоохоронних територій.	будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування систем водопостачання та водовідведення (каналізування); нове розташування (перенесення) об’єктів виробничої сфери, створення окремих територій для розташування виключно чи переважно об’єктів виробничої сфери; створення, припинення діяльності, покращення стану обслуговування парків, рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків; створення розвитку відновлювальних альтернативних джерел електроенергії та енергопостачання	+	+	+	+		+	+
Програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну р. Сіверський Донець								
Поліпшення якості поверхневих вод, запобігання забрудненню водних об’єктів, збереження водних екосистем, розвиток системи водопостачання та водовідведення, захист водних ресурсів.	будівництво, реконструкція, модернізація, удосконалення стану обслуговування систем водопостачання та водовідведення (каналізування)			+				+
Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря на 2021–2025 роки для зони “Харківська”								
Зменшення викидів забруднюючих речовин в	нове розташування (перенесення) об’єктів виробничої сфери,	+	+		+			+

					1701	Лист
						49
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Аналіз проектних рішень Проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів демонструє, що переважна їх більшість планувальних рішень матимуть або нейтральний, або помірний позитивний вплив на стан компонентів довкілля. Особливо це стосується розвитку рекреаційних, лісових та зелених територій, які мають значний позитивний прямий та довгостроковий вплив, що проявляється у поліпшенні якості повітря, води, ґрунтів, збереженні біорізноманіття та підвищенні адаптаційного потенціалу території до змін клімату. Кумулятивний і синергічний характер цього впливу забезпечує стійкий екологічний ефект для громади.

Впровадження планувальних рішень у сферах комунальної інфраструктури (мережа очисних споруд) також загалом сприятиме помірному позитивному впливу, насамперед за рахунок зниження аварійності, покращення якості послуг, підвищення енергоефективності та оптимізації транспортних потоків. Очікується навіть регіонально значущий ефект від впровадження таких рішень через зменшення скидів неочищених вод у Печенізьке водосховище.

Водночас, реалізація окремих проектних рішень, що стосуються розширення виробничих територій, будівництва об'єктів із потенційно небезпечними видами діяльності (зокрема, виробництво пестицидів, промислові об'єкти) може супроводжуватися помірним або значним негативним впливом на окремі компоненти довкілля, передусім за рахунок зростання рівня викидів забруднюючих речовин, локального навантаження на ґрунти, водні ресурси та ризиків для здоров'я населення. Для таких об'єктів доцільно впроваджувати додаткові заходи з пом'якшення негативних наслідків, спрямовані на мінімізацію ризиків та забезпечення екологічної безпеки. Також тут слід вказати планування садибної забудови, які проектується на місці чутливих біотопів із збереженою природною або напівприродною рослинністю, на місці ландшафтів, чутливих до забруднення поверхневих вод або впливу на водних режим (у балці). Залучення вільних змін до освоєння під садибну забудову зменшить можливості для розвитку зелених зон і позитивних ефектів, які вони чинять, безпосередньо на щільно забудованій території.

Для більшості територій житлової та громадської забудови потенційний вплив визначено як помірний негативний або нейтральний, локального характеру та переважно коротко- чи середньострокової дії. Найбільші ризики пов'язані з локальним збільшенням навантаження на інфраструктуру, поверхневий стік, ерозійні процеси та санітарний стан при відсутності відповідних організаційних або технічних заходів. Можливі окремі локальні короткострокові негативні впливи під час будівництва.

Загалом, очікуваний екологічний ефект від реалізації планувальних рішень має стійкий позитивний баланс за рахунок розвитку природних, зелених, рекреаційних територій, модернізації комунальної інфраструктури та впровадження енергоефективних рішень, за умови обов'язкового застосування заходів з управління екологічними ризиками для об'єктів підвищеної небезпеки. Особливу увагу слід приділити уникненню кумулятивних і синергічних негативних ефектів у виробничій, транспортній та забудованій частині селища.

Таким чином, реалізація проекту змін до Генерального плану забезпечить збалансований розвиток території з урахуванням екологічних, кліматичних та соціальних викликів, створюючи умови для підвищення якості життя та стійкості громади до майбутніх змін.

					1701	Лист
						50
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Детальний аналіз та опис наслідків для довкілля представлений у таблиці 6.1. Представлена оцінка впливу на кожен із складових довкілля та загальна оцінка ймовірного впливу. Окремо вказані ознаки впливу на клімат внаслідок реалізації проектних рішень проекту. Також надані пояснювальні коментарі для територій впровадження планувальних рішень.

Таблиця 6.1

Оцінка наслідків проектних рішень для довкілля

Легенда до таблиці 6.1.

Позначення	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним
0	Немає впливу
+1	Помірний позитивний вплив
+2	Значний позитивний вплив
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин
П	Прямий
Нп	Непрямий
ДС	Довгостроковий (10-15 років)
СС	Середньостроковий (3-5 років)
КС	Короткостроковий (1 рік)
М	Місцевий
Р	Регіональний
К	Кумулятивний (накопичення подібних чи різних впливів)
С	Синергічний (підсилення та непередбачений ефект від одночасної дії факторів)

А – атмосферне повітря

Г – ґрунти

З – Здоров'я населення

мК – місцевий клімат

ПТ – природоохоронні території

О – Загальна оцінка

В – вода

Б – біорізноманіття

№	Територія	А	мК	В	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
1С	Території житлової садибної забудови у поєднанні із громадською забудовою	0	0	-1, П, ДС , М	-1, Нп, ДС , М	0	0	0	-1 К	Помірний негативний прямий місцевий вплив на водні ресурси і опосередковано на ґрунти через можливі перевантаження каналізації і системи збору ТПВ, що пов'язано із значною територією ділянки під садибну забудову. Ризики у довгостроковій перспективі залишаються локальними і можуть бути пов'язані лише із аваріями або неналежним функціонуванням каналізації або системи збору ТПВ.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту

№	Територія	А	мК	В	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
2С	Території житлової садибної забудови (частина забудови запроектована на схилах та у днищі балки із струмком)	0	-1, Нп, ДС, М	-1, П, КС, М	-1, П, М, КС	0	-1, П, КС, М	0	-2 С	Помірний негативний вплив на воду та ґрунти через ризик забруднення поверхневого стоку (змив із території садибної забудови у днище балки), а також можливе локальне підтоплення на низинних ділянках. Деградація біотопів із природною рослинністю. Для атмосферного повітря істотного впливу не прогнозується. Негативний вплив для місцевокліматичних умов через блокування перетоків прохолодного / свіжого повітря.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту
3С	Території спортивних закладів у поєднанні із територією житлової багатоквартирної забудови	-1, П, ДС, М, К	-1, Нп, СС, М	0	0	0	0	-1, Нп, КС, М	-1 К	Помірний негативний, прямий, довгостроковий місцевий вплив на атмосферне повітря через збільшення транспортного руху. Вплив на кліматичні умови через створення штучних поверхонь, у середньостроковій перспективі, поки не будуть створені зелені зони. Вплив на здоров'я – помірний негативний (шум, викиди).	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту
4С	Території житлової садибної забудови	0	0	-1, П, КС, М	-1, П, КС, М	0	-1, П, КС, М	0	-1 К	Фрагментація біотопів і вилучення вільних земель. Локальне перевантаження каналізації та забруднення стічних вод у короткостроковій перспективі.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту
5С	Території громадської забудови переважно, частково території закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування	-1, П, ДС, М	-1, Нп, СС, М	-1, Нп, ДС, М	-1, Нп, КС, М	0	0	0	-1 К	Помірний негативний короткостроковий місцевий та непрямий вплив на атмосферу (транспорт, котельні), воду (каналізація), ПЗФ (зменшення площі), біорізноманіття, здоров'я (зростання навантаження).	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту
6С	Території громадської забудови у поєднанні із територіями закладів культури та дозвілля	-1, П, ДС, М	0	0	0	-1, П, ДС, М	0	0	-1 С	Можливий незначний негативний прямий, короткостроковий і місцевий вплив на ПЗФ за рахунок розташування на межі заказника та Смарагдової мережі. Незначне зростання обсягів викидів автотранспорту. Інші впливи незначні.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування, збільшення індивідуального транспорту
7С	Території житлової садибної забудови	0	0	0	0	0	0	0	0	Без впливу. Незначні місцеві впливи під час будівництва	Не чинить істотного впливу на клімат.
8С	Території житлової багатоквартирної забудови у поєднанні із територіями громадської забудови	-1, П, СС, М	0	-1, П, КС, М	0	0	0	0	-1 К	Помірний негативний, прямий, короткостроковий, місцевий і непрямий вплив через зростання щільності забудови, зменшення природних зон та підвищення навантаження.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зростання енергоспоживання і використання автотранспорту
											Лист
											52
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

№	Територія	A	мК	B	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
9C	Території житлової садибної забудови	0	0	0	0	0	0	0	0	Без впливу. Незначні місцеві впливи під час будівництва	Не чинить істотного впливу на клімат.
1B	Території очисних споруд поверхневих стічних вод	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
2B	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди, резервуар - накопичувач). Території автостоянок і гаражів (2 автостоянки на 10 місць кожна)	-1, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-1, Нп , СС , М	-1, П, СС , М	0	-1, Н, КС , М	0	-2 К	Створення очисних споруд має позитивний вплив на стан поверхневих вод. На цій території основний негативний чинник - автостоянка на загалом 20 автомобілів. Негативний вплив автотранспорту: забруднення повітря, ґрунтів, води, шум. Ризики локальні та залежать від інтенсивності експлуатації.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон або викиди забруднюючих речовин автотранспортом, створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів
3B	Території КНС і очисних споруд	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
4B	Території очисних споруд поверхневих стічних вод	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
5B	Території об'єктів інженерної інфраструктури	0	0	0	0	0	0	0	0	Впливи мінімальні, відсутні прями загрози за нормальної експлуатації.	Не чинить істотного впливу на клімат.
6B	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
7B	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС і очисні споруди)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
8B	Території КНС і очисних споруд	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
											Лист
											53
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

№	Територія	А	мК	В	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
9В	Території виробничих підприємств (5 класу) і інженерних об'єктів	-1, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, П, ДС , М	-1, П, ДС , М	-1 Нп КС М	-1 К	Помірний негативний кумулятивний вплив від виробничих підприємств на атмосферу, воду, ґрунти, біорізноманіття і здоров'я населення. Оцінка впливу задежить від спеціалізації підприємства	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів, зростання енергоспоживання.
10В	Території інженерної інфраструктури (каналізація)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
11В	Інженерна інфраструктура ; автостоянки і гаражі	-1, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, П, ДС , М	-1, Н, КС , М	0	-1 К	Негативний вплив від автотранспорту (повітря, ґрунти, вода), шум, ризики для ПЗФ і біорізноманіття.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон або викиди забруднюючих речовин автотранспортом, створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів
12В	території об'єктів інженерної інфраструктури (об'єкти на каналізаційних мережах, очисні споруди поверхневих стічних вод, резервуар - накопичувач очищених стічних вод)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
13В	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди, резервуар - накопичувач)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1 С	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
14В	території автостоянок і гаражів (автостоянка на 115 місць)	-2, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-2, Нп , ДС , М	-1, Нп , ДС , М	0	-1, П, КС , М	0	-2 КС С	Автотранспорт – прямий негативний вплив на атмосферне повітря, ґрунти, воду, значні загрози за умов неналежного забезпечення території стоянки від скоків із поверхні, прями й вплив на Печенізьке вдсх. Створення умов погіршення місцевокліматичних умов, формування острова тепла в селищі.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон або викиди забруднюючих речовин автотранспортом, створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів

№	Територія	А	мК	В	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
15В	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
16В	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
17В	території об'єктів інженерної інфраструктури (каналізація)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
18В	території об'єктів інженерної інфраструктури (КНС, очисні споруди)	0	0	+1, П, ДС , Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
19В	території автостоянок і гаражів	-1, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, П, ДС , М	-1, Н, КС , М	0	-1 К	Негативний вплив від автотранспорту (повітря, ґрунти, вода), шум, ризики для ПЗФ і біорізноманіття.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон або викиди забруднюючих речовин автотранспортом, створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів
20В	території виробничих підприємств (підприємство по виготовленню пестицидів, підприємство 5 класу)	-2, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-2, Нп , ДС , М	-2, Нп , ДС , М	-1, П, КС , М	-1, П, КС , М	-2, П, КС , М	-2 К С	Значний кумулятивний негативний вплив на атмосферу, воду, ґрунти, здоров'я через ризики виробництва пестицидів, можливий кумулятивний і непрямий ефект впливу на природоохоронні території і біорізноманіття.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон, зростання енергоспоживання, створення штучних поверхонь, зменшення можливостей поглинання парникових газів
21В	території закладів з обслуговування автотранспортних засобів (АЗС, колонки і резервуари), території транспортно-складської забудови (дорожна експлуатаційна дільниця)	-2, П, ДС , М	-1, Нп , СС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, Нп , ДС , М	-1, П, КС , М	-1, П, КС , М	-1, П, КС , М	-2 К С	Викиди транспорту і АЗС впливають на всі компоненти довкілля, у т.ч. ПЗФ. Локальний, кумулятивний негативний вплив.	Збільшення сумарного негативного впливу на клімат. Ознаки: збільшення використання індивідуального транспорту, зростання викидів парникових газів, підвищення енергоспоживання.
											Лист
											55
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

№	Територія	A	мК	B	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
22В	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди, резервуар - накопичувач)	0	0	+1, П, ДС, Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
23В	території виробничих підприємств (підприємство 5 класу)	-1, П, ДС, М	-1, Нп, СС, М	-1, Нп, ДС, М	-1, Нп, ДС, М	-1, П, ДС, М	-1, П, ДС, М	-1 Нп КС М	-1 К	Помірний негативний кумулятивний вплив від виробничих підприємств на атмосферу, воду, ґрунти, біорізноманіття і здоров'я населення. Оцінка впливу задежить від спеціалізації підприємства	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через зменшення площі зелених зон або зростання енергоспоживання.
24В	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди, резервуар - накопичувач)	0	0	+1, П, ДС, Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
25В	території об'єктів інженерної інфраструктури (очисні споруди, резервуар - накопичувач)	0	0	+1, П, ДС, Р	0	0	0	0	+1	Позитивний довгостроковий регіональний вплив на стан Печенізького вдсх. Негативні впливи можливі у разі аварій чи неякісної експлуатації, що може призводити до локального забруднення води і ґрунту	Не чинить істотного впливу на клімат.
АвД	Районна, територіальна автомобільна дорога	-2, П, ДС, М	-1, Нп, КС, М	-1, Нп, КС, М	-1, Нп, КС, М	0	0	-1, Нп, КС, М	-2 К	Довгостроковий, кумулятивний негативний вплив на атмосферне повітря (викиди транспорту), воду і ґрунти (стоки з поверхні автодорожнього полотна), а також здоров'я через підвищення інтенсивності руху і шуму, особливо у межах забудованих територій.	Можливе збільшення сумарного негативного впливу на клімат через викиди забруднюючих речовин автотранспортом
РВ	Інженерні заходи: розчищення водойм та водотоків з передбаченням благоустрою берегів, загальна площа 1,47 га	0	0	-2, П, СС, М	-1, П, КС, М	0	-2, П, СС, М	0	-2 К С	Розчищення водойм і водотоків із благоустроєм берегів, навіть за відносно невеликої площі втручання (1,47 га), може мати низку негативних екологічних наслідків. Зокрема, такі роботи здатні призводити до руйнування природних біотопів, зменшення біорізноманіття водної та прибережної флори й фауни, тимчасового погіршення якості води через підняття донних відкладень та каламутності, а також порушення гідрологічного режиму. Додатково благоустрій берегів із використанням штучних матеріалів може знижувати природну стійкість екосистем та погіршувати ландшафтний характер берегової зони. З огляду на це, проведення таких заходів потребує екологічного обґрунтування, мінімізації впливу на довкілля та врахування вимог щодо збереження природної рослинності та цінних оселищ.	Не чинить істотного впливу на клімат

					1701						Лист
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							56

№	Територія	A	мК	B	Г	П Т	Б	З	О	Характеристика впливу	Вплив на клімат
Б	Інженерні заходи при освоєнні заболочених територій: відведення поверхневих вод, дренаж, заміна ґрунтів, агролісомеліорація, ущільнення основи на площі 1,32 га	0	0	-2, П, СС , М	-1, П, КС , М	0	-2, П, СС , М	0	-2 КС	Осушення заболочених територій часто призводить до втрати цінних водно-болотних біотопів, зниження місцевого біорізноманіття, порушення природного водного режиму, а також підвищує ризик деградації ґрунтів (зменшення родючості, вторинне засолення або підтоплення сусідніх ділянок). Часткова чи повна заміна природних заболочених ґрунтів і проведення агролісомеліорації можуть призвести до знищення місць існування рідкісних видів флори і фауни. Враховуючи ці ризики, інженерні роботи із осушення та освоєння заболочених ділянок мають здійснюватися лише з урахуванням екологічної доцільності, мінімізації впливу на природні екосистеми та обов'язковим відновленням або компенсацією втрачених середовищ.	Не чинить істотного впливу на клімат
33	Рекреаційно-туристичні території, території природних ландшафтів, призначених для рекреаційних цілей, території пляжів, лісів, зелених насаджень загального та спеціального призначення на всій території селища Старий Салтів	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 П ДС М	+2 КС	Розширення і збереження зелених зон сприяє покращенню якості атмосферного повітря, мікроклімату, підвищує здатність території до акумуляції та фільтрації води, покращує стан ґрунтів, а також формує екологічні коридори й сприяє підтриманню біорізноманіття. Такі заходи позитивно позначаються на стані здоров'я населення, створюють умови для відпочинку, зниження стресу й підвищення рівня життя. Екологічні та соціальні вигоди від розвитку зеленої інфраструктури підсилюють одна одну, забезпечуючи сталий розвиток території, підвищення привабливості для проживання та рекреаційного використання. Розвиток зелених, лісових і рекреаційних територій формує багатовекторний позитивний екологічний і соціальний ефект, що має довготривалий і стійкий характер для всієї території селища Старий Салтів.	Зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат і сприяння підвищенню сумарного адаптаційного потенціалу території до зміни клімату через збільшення зелених зон (території лісів, лук і водно-болотних угідь).

Далі наведений орієнтовний перелік проектних рішень, які можуть підлягати процедурі Оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля” (№2059-VIII). Оскільки наразі точні параметри підприємств не визначені, то цей перелік слід буде уточнити на етапах розробки ДПТ.

Попередньо підпадають під ОВД:

Території виробничих підприємств (підприємство 5 класу);

Залежить від профілю підприємства:

- Якщо це підприємство V класу небезпеки (найменш небезпечне) – не підпадає під обов’язкову ОВД згідно додатків до закону.
- Підпадає під ОВД, якщо йдеться про конкретні види діяльності, що включені у Додаток 1 чи Додаток 2 (напр. хімічна, харчова, легка промисловість із перевищенням встановлених потужностей).

Території виробничих підприємств (підприємство по виготовленню пестицидів)

Підпадає під ОВД відповідно до Додатку 1, п. 6: «Виробництво пестицидів» – обов’язкова процедура ОВД.

Території закладів з обслуговування автотранспортних засобів (АЗС, колонки і резервуари), території транспортно-складської забудови (дорожна експлуатаційна ділянка)

- АЗС (автозаправні станції) – підпадають під ОВД (Додаток 2, п. 7, якщо потужність перевищує 100 куб. м нафти або 10 куб. м бензину/газу одночасного зберігання).
- Транспортно-складські об’єкти – якщо є перевантажувальні термінали, бази, склади – підпадають, якщо перевищують порогові значення (Додаток 2, п. 10).
- Дорожна експлуатаційна ділянка – як правило, не підпадає під ОВД, якщо не передбачає масштабне будівництво чи утримання небезпечних відходів.

Районна територіальна автомобільна дорога

- значна реконструкція – підпадає під ОВД (Додаток 2, п. 10), якщо:
 - дорога з двома і більше смугами руху, довжиною понад 10 км,
 - або передбачає розширення вже існуючої дороги на додаткові смуги на довжині понад 10 км.

Щодо здійснення інженерних заходів з розчищення водойм та водотоків з благоустроєм берегів (1,47 га) та освоєння заболочених територій (1,32 га) перед початком робіт доцільно повідомити органи екологічного контролю та отримати офіційну відповідь щодо необхідності процедури ОВД.

					1701	Лист
						58
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ

У цьому розділі наведено перелік основних заходів, які доцільно впроваджувати для запобігання, зменшення або пом'якшення можливих негативних наслідків, що можуть виникнути в результаті реалізації проектних рішень, передбачених змінами до Генерального плану селища Старий Салтів. Формування системи таких заходів здійснене на основі результатів оцінювання ймовірних впливів на довкілля, із урахуванням характеру і масштабу впливу на окремі складові довкілля, а також специфіки локальних екологічних проблем, виявлених у межах аналізу існуючого стану території.

Перелік заходів структуровано за основними компонентами довкілля – атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, поводження з відходами, біорізноманіття та питання охорони здоров'я населення (табл. 7.1.). Заходи сформульовані з урахуванням сучасних законодавчих та методичних вимог, офіційних зауважень контролюючих органів, а також кращих практик просторового планування. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зниженню рівня екологічних ризиків, забезпеченню екологічної безпеки населення, збереженню природних ресурсів та формуванню сталого розвитку території громади.

Таблиця 7.1

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів

Складові довкілля, в тч. здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Генерального плану
Атмосферне повітря	– Дотримання вимог до розміщення промислових, агропромислових та комунальних об'єктів з урахуванням санітарно-захисних зон. – Встановлення зелених захисних насаджень у межах санітарно-захисних зон і вздовж транспортних артерій. – Обмеження індивідуальної забудови в зонах потенційного впливу промислових викидів. – Впровадження нових технологій вловлювання викидів – Мінімізація використання викопного палива і використання альтернативних джерел енергії; – Запровадження систем моніторингу атмосферного повітря. – Впровадження заходів з оптимізації транспортного руху і сприяння розвитку громадського транспорту, велосипедної інфраструктури тощо.
Водні ресурси	– Встановлення, винесення в натуру та дотримання прибережних захисних смуг, водоохоронних зон, зон санітарної охорони водозаборів згідно Водного та Земельного кодексів України. – Заборона розміщення нової забудови, полігонів, складів небезпечних речовин у межах прибережних захисних смуг. – Контроль за несанкціонованими скидами стічних вод, будівництво сучасних систем водовідведення. – Реконструкція, модернізація чи будівництво очисних споруд господарсько-побутової та дощової каналізації; підтримка їх у робочому стані і недопущення аварій. – Вжиття протиерозійних, протипросідних заходів, облаштування берегоукріплень у зонах ризику.

Складові довідки, в тч. здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Генерального плану
Земельні ресурси	– Дотримання екологічних та агротехнічних вимог до освоєння нових територій. – Заборона розорювання схилів з крутизною понад 7°, крім ділянок для залуження, заліснення, здійснення ґрунтозахисних заходів. – Рекультивация порушених земель після будівельних та інших робіт, особливо на територіях із підтопленням чи забрудненням. – Винесення меж земель водного, лісового фонду, природно-заповідного фонду (узгодження на рівні громади), територій рекреації. – Проведення інвентаризації існуючих забруднених земель на території селища, включення до плану заходів з їх відновлення.
Відходи	– Забезпечення 100% охоплення населення послугами з вивезення побутових відходів та рідких нечистот шляхом придбання та подальшої експлуатації комунальної техніки (спеціально обладнаних для вивезення побутових відходів та рідких нечистот транспортних засобів та іншої техніки), придбання необхідної кількості устаткування (контейнерів); – Інженерне облаштування полігону ТВП; – Розміщення нових майданчиків для збору ТПВ із дотриманням санітарних та екологічних вимог. – Розроблення схеми санітарного очищення – Впровадження роздільного збору відходів, організація пунктів прийому вторсировини. – Організація системи моніторингу поводження із небезпечними відходами та контролю за ліквідацією стихійних звалищ. – Вжиття заходів з мінімізації утворення та повторного використання будівельних та промислових відходів під час реалізації будівельних проектів.
Біорізноманіття	– Збереження та розширення територій із природною рослинністю, створення нових зелених зон, лісопарків, прибережних смуг. – Винесення в натуру та закріплення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду (узгодження на рівні громади). – Детальне польове обстеження місць існування місць рідкісних видів, які виявлені на території селища згідно з даними GBIF), недопущення їх знищення, створення об'єктів ПЗФ для їхньої охорони; – Включення до плану розвитку селища екомережі, формування біо-коридорів і захисних насаджень. – Облаштування місць громадського відпочинку вздовж узбережжя річки Сіверський Донець – Збереження ділянок водно-болотних угідь у природному стані.
Здоров'я населення	– Дотримання вимог Державних санітарних правил планування та забудови (ДСП 173) щодо розміщення промислових об'єктів, мінімальної площі озеленення. – Оцінка санітарно-епідеміологічної ситуації при плануванні нової забудови. – Обмеження та контроль за розміщенням об'єктів підвищеної небезпеки, складів пестицидів, хімікатів. – Вжиття заходів для інформування населення щодо екологічних ризиків. – Організація моніторингу стану здоров'я населення у зонах потенційного впливу проектних рішень. – Забезпечення розвитку рекреаційних територій та зелених зон для підвищення якості життя.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

8.1. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися

У цьому розділі наведено обґрунтування вибору виправданих альтернатив, які розглядалися під час стратегічної екологічної оцінки проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів. Для рішень, які мають чітко визначене функціональне, просторове чи законодавче обґрунтування, або не передбачають суттєвого впливу на навколишнє середовище, розгляд альтернатив визнано недоцільним. Такий підхід відповідає практиці стратегічної екологічної оцінки й забезпечує фокусування аналізу на найбільш актуальних для екологічної безпеки території питаннях. Розгляд альтернатив здійснювався щодо тих проектних рішень, які, за результатами оцінки (розділ 6), можуть призводити до помірного або значного негативного впливу на довкілля чи здоров'я населення. Для таких рішень було проаналізовано потенційні варіанти розміщення, технологій, масштабів або організаційних підходів, що могли б мінімізувати або уникнути негативних наслідків. Також як альтернатива був розглянутий варіант, за якого Проект змін до Генерального плану не затверджується, – нульова альтернатива.

Розгляд **нульової альтернативи** (продовження існуючої ситуації без затвердження проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів) передбачає аналіз тенденцій, які склалися на території селища протягом останніх років, та їх прогнозований розвиток у разі відсутності стратегічного планування і модернізації.

Переваги:

- Зберігається сталість територіальної структури, без різких організаційних чи соціальних змін.
- Відсутність нових фінансових витрат на реалізацію проектних рішень та заходів, пов'язаних із оновленням інфраструктури.
- Мінімізується ризик потенційних негативних екологічних ефектів, пов'язаних із новим будівництвом, масштабною зміною ландшафтів чи збільшенням антропогенного навантаження.
- Природні та напівприродні екосистеми, особливо у чутливих зонах, не зазнають додаткового тиску від забудови чи інфраструктурних проектів.

Недоліки:

- Зберігається і поступово поглиблюється наявний комплекс екологічних, соціальних і інфраструктурних проблем (зношеність водопровідної мережі і забруднення Печенізького водосховища, фрагментованість землекористування, деградація ґрунтів, недостатня система управління відходами тощо).
- Не вирішуються питання відновлення, розширення чи створення зелених і рекреаційних зон, збереження біорізноманіття та природоохоронних територій.
- Зростає ризик погіршення якості водних ресурсів, підтоплення, втрат природних екосистем і культурної спадщини.

					1701	Лист
						61
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Відсутність сучасного планування стримує економічний і соціальний розвиток, ускладнює залучення інвестицій та реалізацію проєктів з покращення життєвого середовища.
- Продовження тенденцій до зростання хронічних захворювань та зниження доступності медичних, соціальних і освітніх послуг для населення.
- Накопичення екологічних і соціальних проблем може ускладнити подальше впровадження заходів сталого розвитку.

Таким чином, нульова альтернатива не є оптимальною з точки зору екологічної та соціально-економічної перспективи. Вона не вирішує наявних проблем і не створює умов для сталого розвитку, а, навпаки, сприяє їх поступовому накопиченню. Альтернативи, які передбачають цілеспрямоване управління територією та впровадження сучасних екологічних, містобудівних і соціальних рішень, здатні забезпечити кращі результати для громади та довкілля.

У таблиці 8.1 нижче наведено опис альтернатив, які розглядалися для відповідних проєктних рішень (№ територій відповідно до рис. 3.1 і 3.2, а також табл. 3.1 і 6.1), із вказанням їхніх переваг і недоліків, а також обґрунтуванням вибору найбільш оптимального з точки зору екологічної доцільності.

Таблиця 8.1

Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№	Територія / об'єкт	Опис альтернативи	Переваги альтернативи	Недоліки альтернативи	Обґрунтування вибору альтернативи
2С	Території житлової садибної забудови, що проєктується у балці	Винести межі забудови за межі балки, обмежити нове будівництво, залишити територію під рекреацію або зелені насадження	Збереження природного водного режиму, зменшення підтоплення, охорона біорізноманіття	Втрата площі під забудову, необхідність пошуку альтернативних ділянок	Альтернатива рекомендована через значний негативний вплив на воду та ґрунти
2В	Території автостоянок і гаражів (2 автостоянки)	Перенести автостоянки за межі чутливих зон (біля житлової/природоохоронної території), зменшити площу	Менший негативний вплив на довкілля, зниження ризику забруднення	Менша зручність для мешканців, додаткові витрати на транспортну інфраструктуру	Розглянута альтернатива дозволяє мінімізувати вплив на екологічно цінні території
14В	Території автостоянок і гаражів (нове розміщення)	Обрати іншу ділянку (на околиці), або забезпечити максимальне озеленення та дренаж, обмежити площу	Зменшення кумулятивного негативного впливу на повітря, воду, ґрунти	Зменшення доступності для населення	Альтернатива рекомендована через високий рівень негативного впливу у поточному рішенні
20В	Території виробничих підприємств (підприємство по пестицидах)	Зміна профілю виробництва на менш небезпечний, обмеження масштабів, підсилення санітарних заходів, альтернативне розміщення	Зниження загрози для здоров'я, менший ризик аварій і забруднення	Витрати на зміну профілю виробництва, можливе зменшення робочих місць	Через значний ризик для здоров'я населення та довкілля альтернатива є обов'язковою
21В	Території закладів з обслуговування автотранспорту	Обрати іншу локацію, застосувати комплекс заходів очистки стічних вод, мінімізувати площу	Менший вплив на воду та ґрунти, відповідність санітарним і	Можливі додаткові фінансові витрати	Високий ризик забруднення обґрунтовує необхідність

№	Територія / об'єкт	Опис альтернативи	Переваги альтернативи	Недоліки альтернативи	Обґрунтування вибору альтернативи
			природоохоронним вимогам		альтернативного підходу
АвД	Районна, територіальна автомобільна дорога	Зміна траси з обходом чутливих територій, облаштування захисних екранів, компенсаційне озеленення	Зменшення впливу на біорізноманіття, повітря, ґрунти, здоров'я населення	Ускладнення проектування, збільшення вартості будівництва	Висока екологічна вразливість території потребує альтернативних рішень
РВ	Інженерні заходи: розчищення водойм та водотоків з благоустроєм берегів (1,47 га)	Відмова від повного розчищення та благоустрою, мінімізація втручань. Замість масштабного розчищення – вибірково очищати лише ділянки, де це критично для підтримки водного режиму або для захисту від затоплення. Замість суцільного «благоустрою» берегів – максимально зберегти природну рослинність, уникати використання штучних матеріалів. Запровадження «м'яких» біоінженерних рішень для укріплення берегів – засадження місцевими видами рослин, створення буферних смуг.	Збереження природних біотопів та оселищ, мінімізація втрат біорізноманіття. Менший ризик погіршення якості води та порушення гідрологічного режиму. Зниження витрат на роботи та подальший догляд за «благоустроєними» берегами.	Менший ефект для рекреації та візуального вигляду у порівнянні з класичним благоустроєм. Можливо, частина проблем із замуленням та підтопленням залишиться невирішеною.	Альтернатива виправдана для уразливих ділянок, де екологічна цінність вища за господарську чи естетичну доцільність повного благоустрою.
Б	Інженерні заходи при освоєнні заболочених територій (1,32 га): відведення поверхневих вод, дренаж, заміна ґрунтів, агролісомеліорація, ущільнення основи	Нульова альтернатива: Збереження заболочених територій у природному стані. Відмова від осушення, дренажу, заміни ґрунтів та інших інженерних втручань	Збереження водно-болотних угідь, що є осередками біорізноманіття. Збереження природних функцій – акумуляції паводкових вод, підвищення вологості, буферних зон для фільтрації забруднень. Збереження середовищ існування рідкісних видів.	Обмеження для господарського використання та забудови. Можливе збереження осередків надмірного зволоження, непривабливих для відпочинку або сільського господарства.	В сучасних умовах збереження природних заболочених територій має стратегічну екологічну цінність і є одним із ключових заходів для підтримки екосистемних функцій і адаптації до змін клімату.

Інженерні заходи, спрямовані на розчищення водойм, водотоків та благоустрій берегів, а також на осушення заболочених територій у межах селища Старий Салтів, становлять суттєві потенційні ризики для довкілля. Такі втручання, попри певний локальний господарський ефект, не відповідають сучасним принципам сталого розвитку та збереження природних екосистем. Враховуючи екологічну вразливість водних та прибережних екосистем, рекомендовано відмовитися від суцільного розчищення водойм та тотального благоустрою берегів із застосуванням штучних матеріалів. Замість цього, доцільно застосовувати точкові біоінженерні рішення – вибіркове очищення найбільш проблемних ділянок, збереження

максимальної кількості природної рослинності, використання місцевих рослин для укріплення берегів. Такий підхід дозволяє зберегти біотопи, підтримати природні процеси самоочищення, знизити ризик руйнування ландшафтної структури та зменшити негативний вплив на біорізноманіття. Щодо освоєння заболочених територій, альтернативою традиційним інженерним підходам (осушення, дренаж, заміна ґрунтів) є повне збереження цих ділянок у природному стані. Водно-болотні угіддя відіграють ключову роль у підтримці водного балансу, акумуляції паводкових вод, збереженні рідкісних видів та адаптації територій до змін клімату. Осушення таких ділянок неминуче призведе до втрати цінних біотопів, порушення екосистемних зв'язків та зниження стійкості ландшафту до кліматичних і антропогенних викликів. У сучасній європейській практиці такі території розглядаються як особливо цінні і підлягають першочерговій охороні.

8.2. Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) проекту змін до Генерального плану селища Старий Салтів здійснювалася відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міндовкілля №705 від 18.10.2023 р. Підготовка звіту про СЕО передбачала системний, поетапний підхід із залученням сучасних аналітичних інструментів та урахуванням принципів сумірності, превентивності та інтеграції із містобудівною документацією.

Робота над звітом складалася з декількох ключових етапів:

1. Визначення об'єкта оцінки, території дослідження та просторових меж впливу

На початковому етапі були визначені території та об'єкти, які потенційно можуть зазнати впливу внаслідок реалізації планових рішень. Окремо ідентифікувалися екологічно чутливі ділянки: зони природно-заповідного фонду, прибережні захисні смуги, території з особливим ландшафтним і природним значенням, а також ділянки, що мають природоохоронний статус.

2. Збір та аналіз вихідної інформації

Проведено збір статистичних даних із відкритих державних реєстрів, результатів моніторингу, кадастрів, екологічних профілів регіону, даних з державних та місцевих стратегій розвитку. Враховано результати попередніх екологічних оцінок, містобудівного аналізу, супутникових знімків, картографічних матеріалів, а також запити до профільних органів (наприклад, Департаменту захисту довкілля та природокористування та Департаменту охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації, інших фахових установ).

3. Розробка та наповнення розділів звіту

- Характеристика поточного стану довкілля: систематизовано та проаналізовано дані щодо атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, стану ґрунтів, біорізноманіття, структури землекористування, ландшафтів та стану здоров'я населення.
- Оцінка екологічних проблем та ризиків: проведено ідентифікацію ключових екологічних проблем, притаманних території (зокрема, забруднення поверхневих вод, деградації земель, втрати біорізноманіття), а також проаналізовано тенденції зміни цих показників у минулі роки.
- Прогнозні зміни у разі невпровадження Проекту змін до Генерального плану: здійснено аналіз ймовірних змін стану довкілля та здоров'я населення при збереженні статусу-кво, використовуючи ретроспективні тенденції та доступні прогнозні моделі.

- Оцінка потенційних впливів планувальних рішень: для кожного ключового проектного рішення виконано експертний просторовий аналіз з урахуванням характеру впливів (прямих, непрямих, кумулятивних, синергічних), їхньої тривалості (коротко-, середньо- та довгострокових), масштабності (місцевий, регіональний рівень). Застосовані геоінформаційні технології для спряженого аналізу території і проектних рішень.
- Визначення можливих альтернатив: для проектних рішень із потенційно значним негативним впливом були розроблені альтернативні сценарії, а також обґрунтовано вибір найбільш виправданих з точки зору сталого розвитку території.
- Визначення заходів із мінімізації та моніторингу: визначено перелік заходів, які рекомендовано впровадити з метою запобігання, зменшення та компенсації можливих негативних наслідків, а також розроблено пропозиції щодо організації моніторингу стану довкілля та здоров'я населення.

4. Застосування аналітичних інструментів. В ході розроблення звіту активно застосовувалися методи експертного оцінювання, системний аналіз, просторове моделювання за допомогою ГІС-технологій, порівняльні оцінки та аналіз тенденцій на основі багаторічних спостережень.

8.3. Ускладнення, що виникли в процесі проведення СЕО

Проблеми розроблення звіту із Стратегічної екологічної оцінки пов'язані із труднощами у доступі та в отриманні кондиційних і детальних, таких що відповідають масштабу дослідження, вихідних даних. Це стосується всіх без виключення позицій, за якими, згідно законодавства, необхідно виконати аналіз для отримання обґрунтованих висновків про актуальний стан довкілля та його ймовірні зміни. Це – дані про природні умови та компоненти ландшафту, екологічний стан компонентів, здоров'я населення.

Особливо слід звернути увагу на неналежний збір відповідними державними установами даних або взагалі відсутність кондиційних даних про стан (якість, ступінь і показники забруднення тощо) водойм, повітряного середовища та ґрунтів. Відкриті дані, що представлені у Статистичних збірниках, Звітах про стан навколишнього середовища, екологічних паспортах тощо носять загальний характер, узагальнені на рівні адміністративних одиниць не нижче району або на рівні забруднювачів загалом для області, що не дає можливість аналізувати тенденції розвитку ситуації із прив'язкою до конкретних територій і населених пунктів. Крім того, слід відзначити відсутність для території планування результатів оперативного та всебічного моніторингу стану довкілля. Детальні дані про стан здоров'я населення – відсутні.

Доступні для залучення до роботи джерела надаються переважно у аналоговому (скановані паперові) форматі і потребують додаткової тривалої обробки і підготовки для цифрового аналізу, зокрема, у геоінформаційних системах.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг наслідків реалізації документа державного планування здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Моніторинг наслідків виконання проєкту змін до генерального плану селища Старий Салтів здійснюється з метою своєчасного виявлення негативних впливів на довкілля та здоров'я населення, а також оцінки ефективності впроваджених заходів з охорони навколишнього природного середовища.

Завдання:

- виявлення фактичних впливів проєктних рішень Генерального плану на стан довкілля та здоров'я населення;
- своєчасне реагування на непередбачені або значні негативні наслідки;
- забезпечення зворотного зв'язку між плануванням і станом довкілля.

Система моніторингу базується на принципах відкритості, регулярності та використання офіційних джерел інформації та лабораторних досліджень.

Основними напрямками моніторингу є (табл. 9.1):

- стан атмосферного повітря;
- водні ресурси;
- стан і використання земель;
- управління відходами та хімічна безпека;
- стан біорізноманіття та природно-заповідного фонду;
- показники, що характеризують зміни клімату;
- тенденції у сфері громадського здоров'я.

Для кожного напрямку визначено мету моніторингу, основні індикатори/параметри, методи збору інформації та джерела даних, а також періодичність моніторингових заходів. Перелік індикаторів та нормативів сформовано з урахуванням національних стандартів, галузевих документів та офіційних реєстрів. Орієнтовний перелік джерел наведено у відповідній таблиці розділу.

На сьогоднішній день відсутні актуальні дані щодо фактичного вмісту забруднюючих речовин у компонентах навколишнього природного середовища (атмосферне повітря, ґрунти, поверхневі та підземні води) на території селища Старий Салтів. У зв'язку з цим, під час організації та проведення моніторингових заходів рекомендується орієнтуватися на встановлені державою нормативи гранично допустимих концентрацій (ГДК) для відповідних забруднювачів згідно з чинними стандартами та нормативно-правовими актами. Результати моніторингу мають порівнюватися саме з цими нормативами, що дозволить своєчасно виявляти випадки перевищень та приймати відповідні управлінські рішення для захисту довкілля і здоров'я населення.

Інформування про результати моніторингу здійснюється щорічно у формі офіційних звітів, які можуть включати як кількісну, так і якісну інформацію щодо виявлених змін, перевищень нормативних значень, ефективності впроваджених заходів і потреби у їхньому коригуванні. Офіційні звіти про моніторинг мають бути опубліковані на офіційному сайті.

					1701	Лист
						66
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

**Моніторинг наслідків виконання Генерального плану для довкілля,
у тому числі для здоров'я населення**

Основні напрямки моніторингу	Мета моніторингу	індикатори / параметри	Методи збору / джерела даних	Періодичність
Пом'якшення та адаптація до зміни клімату;	Контроль трендів зміни клімату, ефективність адаптації	Середньорічна температура, кількість днів з екстремальною температурою, кількість днів із несприятливими погодними явищами. Частка зелених насаджень, тенденції змін у площі зелених насаджень відповідно до проектних рішень закладених у Генеральному плані	Дані Укргідрометцентру, Головне управління статистики у Харківській області звіти про виконані роботи щодо облаштування зелених зон	1 раз на рік
Запобігання промислового забруднення та охорона атмосферного повітря;	Виявлення перевищень забруднювачів у повітрі, захист здоров'я населення	Пил завислі речовини двоокис азоту (NO ₂) двоокис сірки (SO ₂) оксид вуглецю (CO) формальдегід (H ₂ CO) бенз(а)пірен свинець, кадмій, мідь, хром, цинк Дотримання режиму санітарно-захисних зон	Методика: Порядок визначення величин фонових концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі. Затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 30 липня 2001 р. № 286. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2001 р. за № 700/5891 Слід здійснювати відбір проб для аналізу рівнів забруднення атмосферного повітря. Точки відбору проб – див. рис. 9.1. Головне управління статистики у Харківській області ГДК Список гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовних безпечних рівнів дії (ОБРД) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць. 2000 р Гранично допустимі концентрації (ГДК) хімічних чинників в повітрі робочої зони. 2015 р. Перелік найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2001 N 1598 Обстеження санітарно-захисних зон	Відбір проб – згідно Порядку визначення величин фонових концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі не менше 2 разів на рік.. Інформування – 1 раз на рік
Управління відходами та хімічна безпека	Контроль кількості, розміщення та утилізації відходів, виявлення несанкцій	Обсяги утворення відходів, кількість стихійних смітників, динаміка роздільного збору	Звіти органів місцевого самоврядування, Головне управління статистики у Харківській області	1 раз на рік

	ованих звалищ			
Водні ресурси та водними об'єкти	Забезпечення безпеки питної води та стану водних об'єктів	БСК ₅ (біохімічне споживання кисню) ХСК (хімічне споживання кисню, COD) Нафтопродукти Амонійний азот (NH ₄ ⁺) Нітратний азот (NO ₃ ⁻) Нітритний азот (NO ₂ ⁻) Загальний фосфор (P) Залізо (Fe) Марганець (Mn) Свинець (Pb) Кадмій (Cd) Ртуть (Hg) Мідь (Cu) Дотримання режиму прибережно захисних смуг	Методика: Постанова Кабінету Міністрів України № 1233 від 30.09.2015 «Про затвердження Правил охорони водних ресурсів» ДСТУ 4808:2007 «Методи дослідження води. Загальні вимоги» ДСТУ 4792:2007 «Методи визначення забруднювачів у водах. Загальні положення» ДСТУ ISO 5667-3:2015 «ISO 5667-3:2015 Вода. Взяття проб. Частина 3. Методика взяття проб із поверхневих вод» Методичні рекомендації Міністерства екології та природних ресурсів України щодо організації моніторингу водних ресурсів Слід здійснювати відбір проб води для аналізу рівнів забруднення. Точки відбору проб – див. рис. 9.1. ГДК Державні санітарні норми України (ДСанПіН 2.2.4-171-10) Європейська директива 2000/60/ЄС (Рамкова водна директива) Обстеження прибережно захисних смуг	Відбір проб – згідно Методичних рекомендацій і стандартів не менше 2 разів на рік. Інформування – 1 раз на рік
Охорона і використання земель	Запобігання деградації і забрудненню хімічними елементами ґрунтів	свинець кадмій мідь цинк хром нафтопродукти	Методика: ДСТУ ISO 11464-2001 Якість ґрунту. Попередня підготовка проб для фізико-хімічних аналізів (ISO 11464:1994, ІОТ) ² ISO 10381-2 Якість ґрунту. Відбирання проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб Слід здійснювати відбір проб ґрунту для аналізу рівнів забруднення. Точки відбору проб – див. рис. 9.1. ГДК Про затвердження нормативів гранично допустимих концентрацій небезпечних речовин у ґрунтах, також переліку таких речовин від 15 грудня 2021 р. № 1325	Відбір проб – згідно Методичних рекомендацій і стандартів не менше 2 разів на рік. Інформування – 1 раз на рік
Збереження та відновлення біорізноманіття, екосистем та розвиток природоохоронних територій;	виявлення втрат середовища існування	Частка зелених насаджень, тенденції змін у площі зелених насаджень відповідно до проектних рішень закладених у Генеральному плані	звіти про виконані роботи щодо облаштування зелених зон	1 раз на рік
Здоров'я населення у зв'язку із станом довкілля;	Раннє виявлення негативних тенденцій здоров'я, профілактика	Захворюваність на хвороби органів дихання, серцево-судинні, онкологічні, тривалість життя	Дані обласного центру громадського здоров'я, статистика медичних закладів	1 раз на рік

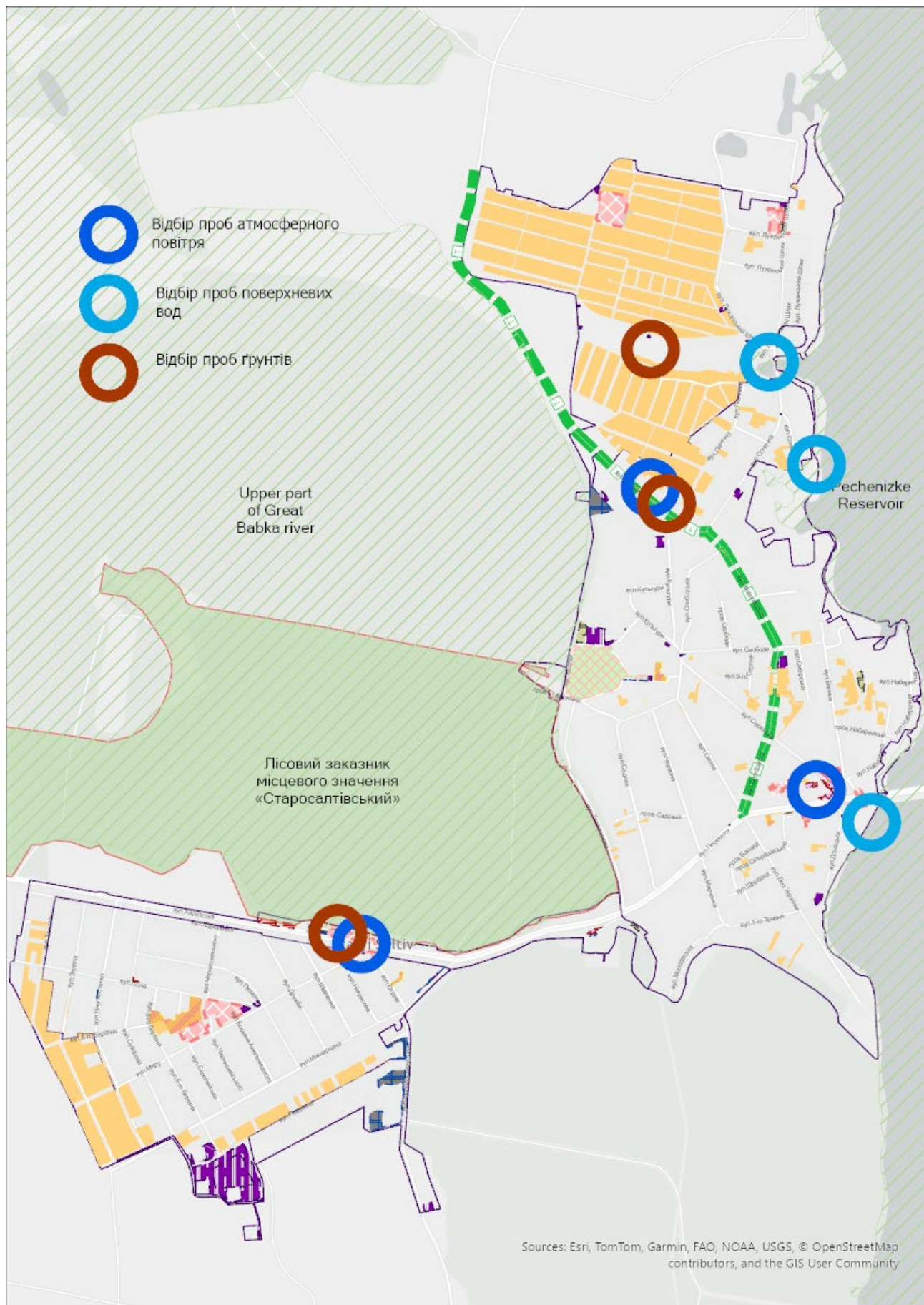

Рисунок 9.1. Рекомендації точок відбору проб атмосферного повітря, поверхневих вод і ґрунтів для моніторингу наслідків впровадження проектних рішень Генерального плану

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у результаті прийняття та впровадження планувальних рішень Проекту внесення змін до Генерального плану селища Старий Салтів – **відсутні**.

					1701	Лист
						70
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЧАСТИНИ ДРУГОЇ СТАТТІ 11 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ», РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Проект змін до Генерального плану селища Старий Салтів спрямований на розвиток, оновлення та відбудову селища з урахуванням сучасних потреб мешканців, відновлення пошкодженої інфраструктури, покращення якості послуг, створення нових житлових і рекреаційних зон, а також підвищення рівня безпеки й комфорту. Особливий акцент зроблено на збереженні природного середовища, раціональному використанні земель і адаптації до сучасних викликів – змін клімату, наслідків воєнних дій і демографічних змін. Проект узгоджено з державними, регіональними та місцевими стратегіями розвитку, екологічними і містобудівними документами. Він враховує міжнародні та національні екологічні зобов'язання, передбачає збереження водних ресурсів, біорізноманіття, розвиток зелених зон, мінімізацію впливу на атмосферу, адаптацію до змін клімату, удосконалення систем управління відходами та покращення здоров'я населення.

Селище Старий Салтів розташоване у природно цінній зоні, поряд із водосховищем, лісами й оселищами рідкісних видів флори та фауни на територіях природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі. Основними екологічними проблемами є зношеність водопровідних мереж, ризики забруднення води, ерозія берегів, недосконалість системи управління відходами, нестача зелених зон загального користування. Стан здоров'я населення в цілому задовільний, однак існують регіональні ризики, зумовлені недосконалою екологічною інфраструктурою та воєнними діями. Якщо проєкт не буде реалізовано, тенденції погіршення стану довкілля збережуться або посиляться, що може призвести до подальшої деградації інфраструктури, наростання проблем із відходами, зменшення біорізноманіття та зниження комфортності проживання.

Більшість планувальних рішень матимуть нейтральний або позитивний вплив на довкілля, насамперед завдяки розвитку зелених і рекреаційних територій, що сприятиме покращенню якості повітря, води, ґрунтів і підвищенню стійкості громади до змін клімату. Модернізація інженерної інфраструктури – очищення стоків - також забезпечить позитивний ефект через зменшення ризиків забруднення й покращення якості послуг. Окремі рішення – розширення виробничих зон, будівництво об'єктів із підвищеним ризиком, забудова чутливих природних територій – можуть мати негативний вплив на окремі компоненти довкілля та здоров'я населення, тому для них передбачені додаткові заходи із пом'якшення ризиків. Вплив житлової та громадської забудови переважно локальний, помірно негативний або нейтральний, обмежений будівельними роботами та інфраструктурними навантаженнями. Загалом, реалізація плану за умови управління екологічними ризиками забезпечить збалансований розвиток громади з підвищенням якості життя і екологічної безпеки.

У процесі СЕО розглядалися альтернативи для проектних рішень із потенційно значним негативним впливом: розміщення виробничих об'єктів, інженерні заходи з осушення заболочених ділянок і благоустрій водойм. Запропоновані екологічно обґрунтовані альтернативи – зміна розташування, зменшення площ, або відмова від втручання у чутливі екосистеми. Також для окремих рішень розглядалася «нульова альтернатива» – відмова від змін, що хоча не вирішує поточних проблем, але й не погіршує стан довкілля.

Як заходи передбачені оновлення водопровідної та каналізаційної системи, захист берегів від ерозії, створення й збереження зелених зон, створення і дотримання санітарно-захисних зон, водоохоронних зон і прибережних захисних смуг впровадження моніторингу якості води, повітря, ґрунтів. Заплановані обмеження господарської діяльності в прибережних зонах, розвиток системи роздільного збору відходів і щорічне інформування громади про результати екологічного моніторингу.

					1701	Лист
						71
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Проект розроблявся за участі фахівців, експертів, місцевої громади, профільних департаментів, із проведенням громадських обговорень і консультацій. Це дозволило врахувати широкий спектр інтересів і забезпечити збалансований підхід до планування розвитку громади. Важливою умовою сталого розвитку є впровадження моніторингу, дотримання природоохоронних заходів і активна участь громади у реалізації плану.

					1701	Лист
						72
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		